

روزنامه رسمی کشور شاهنشاهی ایران

شامل کلیه قوانین مصوبه و مقررات - گزارش کمیسیونها - صورت مشروح مذاکرات مجلسین - اخبار مجلس انتصابات - آگهیهای رسمی و قانونی

شماره ۱۸۰۴

شنبه ۹ اردیبهشت ماه ۱۳۳۰

سال هفتم

شماره مسلسل ۱۳۹

دوره شانزدهم مجلس شورای ملی

مذاکرات مجلس شورای ملی

جلسه ۱۳۹

صورت مشروح مذاکرات مجلس روز ۳ شنبه سوم اردیبهشت ماه ۱۳۳۰
فهرست مطالب:

- ۱- تصویب صورت مجلس
- ۲- بیانات قبل از دستور - آقایان: دکتر جلالی - کودرزی - فرهودی
- ۳- بیانات آقای وزیر دادگستری راجع به تغییر مشاغل قضات
- ۴- اخطار نظامنامه ای آقای اسلامی طبق مواد ۷۴ و ۱۳۸ آیین نامه
- ۵- بقیه مذاکره در طرح راجع به انتخاب کمیسیونها از شعب و تصویب آن
- ۶- طرح و تصویب طرح سه فوری راجع به تجدید انتخاب کمیسیون برنامه
- ۷- طرح و خاتمه مذاکره در گزارش کمیسیونهای قوانین، دارائی و اقتصاد ملی راجع باصلاح ماده ۲۰ قانون مالیات بر درآمد
- ۸- تعیین موقع و دستور جلسه بعد - ختم جلسه

مجلس ساعت ۹ صبح بریاست آقای رضا حکمت تشکیل گردید

(تصویب صورت مجلس)

رئیس - صورت غائبین جلسه
بیش قرائت می شود

(بشرح زیر قرائت شد)

غائبین با اجازه آقایان: پاییزی، دکتر علوی، اورنگ، رضا رفیع، امینی، کوراوغلی، نبوی، دکتر مصدق، دکتر شایگان.

غائبین با اجازه آقایان: مجیدموقر، حسین خاکباز، محمود معدودی، دکتر مصباح زاده، قبادیان، منصف، نصریان، قهرمان، ابریشم کار، گنجی، تولیت، اقبال، شهاب خسروانی، دکتر سیدامامی، قرشی، عداد تریبی، محسن طاهری، رضوی، پیراسته، امیراشاری، طباطبائی، حکیمی.

دیر آمدگان با اجازه آقایان: فرهودی، صاحب جمع، فرامرزی، حبیبیه، کشاورز صدر، خزیمه علم، دکتر بقائی، دیرآمدگان بی اجازه آقایان: عزیز اعظم زنگنه، سالار سنندجی، مهدی ارباب، حسن اکبر، تهمورثاش، دکتر طاهری، محمد هراتی، سلطانی، جمال امامی، صدر میرحسینی.

رئیس - آقای نورالدین امامی نسبت بصورت مجلس نظری دارید؟
نورالدین امامی - بنده يك مرتبه هم در دوره پانزدهم مجلس شورای ملی بمرض نمایندگان معترزم رساندم و عرض کردم بقاء مشروطیت ایران و مجلس شورای ملی بسته با اجرای آئین نامه است

(صبح است) عمل جلسه گذشته از اول مشروطیت تا امروز سابقه ندارد که راجع بقوت يك شخص معترم و بکنفر ایرانی که بنده مکرر پشت همین تریبون از این استاد معظم تجلیل کرده ام و ایمان دارم که در دوره اخیر مثل ملک الشمره بهار گوینده و نویسنده بزرگی نبود ولی سابقه ندارد که ده نفر برخلاف آئین نامه در اطراف این موضوع صحبت کنند از اول مشروطیت تا اکنون سابقه ندارد همینطور اجرای آئین نامه در حضور و غیاب نمایندگان صدرصد باید اجرا بشود تا مجلس شورای ملی بتواند انجام وظیفه کند امروز سوم اردیبهشت اسفند در رسوم اسفند مدت قانونی کمیسیونها تمام شده است دو ماه است که مجلس شورای ملی بدون کمیسیون است باید آقایان نمایندگان شما بنشینید شما که نمایندگان ملت هستید سراسر باید انجام وظیفه کنید تا بتوانیم این کشتی شکسته را از گرداب بیرون بیاوریم و ساحل نجات برسانیم والا نمی شود ما باید اولین کسانی باشیم که بقواهم قوانین اجرا بقود اگر ما خودمان در حق خودمان آئین نامه را اجرا نکنیم چه طور می توانیم نظارت بکنیم که دولتها خلاف قانون نکنند و برخلاف مقررات عملی را انجام ندهند (صبح است)

رئیس - این بیان آقای نورالدین امامی بسیار بموقع بود (آشتیانی زاده - قسمت مرحوم ملک الشمره) ولی راجع بحرم ملک الشمره این موضوع را خود مجلس استقبال کرد (صبح است) و يك کسی که پنجاه سال در این مملکت خدمت کرده و چندین دوره نمایندگی بوده اند آقایان هم حرفهای زیادی می زنند که اگر ده دقیقه هم صرف ابراز تأثر می شد اهمیتش نداشت ولی اینرا هم نمی می گفتم آقایان در نظر بگیرند مواد آئین نامه را که مسلماً باعث پیشرفت کار خواهد شد و از تضییع وقت جلوگیری خواهد شد رعایت بفرمایند آقای

اسلامی بفرمائید.
اسلامی - بنده مطالبی که پریروز اینجا بیان کردم البته چند اشتباه چایی بود که بنده تقصیرا متوجه تند نویس ها نمی دانم ولی سه چهار تا بود که مثلا متعددی مستبد شده و مرستاده نفرستاده شده است بنا بر این خواستم تقاضا کنم که اصلاح بشود و ضمناً یک موضوعی را که خیلی اهمیت دارد و شاید برای همه آقایان نمایندگان خدای بخواته این پیش آمد ها در يك مواقعی در حوزه انتخابیه شان واقع بشود بنده آن ساعتی که صحبت می کردم در ساعت ده در لاریجان يك نزله فوق العاده ای اتفاق افتاده که چندین فریه را بکنی با خاک یکسان کرده است و متأسفانه دولت اینجا نیست که ما تقاضا بکنیم دولت زودتر اقدام کند البته آقایانی که قبل از دستور اسم نویسی کرده اند مفصلاً بیان خواهند کرد و بنده عرضی ندارم.

رئیس - آقای حائریزاده
حائری زاده - يك مختصر اصلاحی است که من پادداشت می کنم و بتند نویسی می دهم.
رئیس - بسیار خوب آقای شوشتری بفرمائید.

شوشتری - عبارت بیکمیلیون تومان سال گذشته بیکمیلیون تومان برای اسفالت شهر گرگان این حذف شده است و دو تا هم نیز زیادی است که بمطلب را در هم کرده است (ناظر زاده - همه شده) این را من می کنم که اصلاح بفرمائید.

رئیس - آقای آشتیانی زاده.
آشتیانی زاده - بنده عرضی ندارم.

رئیس - آقای کشاورز صدر
کشاورز صدر - بنده اگر دوست عزیزم جناب آقای امامی اعتراضی نمی فرمودند و فرمایشی نمی کردند بنده عرضی نداشتم ولی خواستم حضورشان بیکمطلبی را تذکر بدهم که پاره ای از مسائل هست که این را عنوان خلاف آئین نامه نمی شود گفت (دکتر مجتهدی - این خودش خلاف آئین نامه است) همین طوری که جناب آقای

رئیس فرمودند: ... رئیس - من تذکرادم. **کشاورز صدر** - استقبالی که مجلس شورای ملی کرد برای یک امری این در آن حکم نبوده است خاصاً مطلبی را که بنده میخواستم عرض کنم این است که ملک الشمره در عالم ادب مقام ارجمندی داشته است که شایسته بود مجلس شورای ملی ایران برای حفظ فرهنگ و مقام ادبی ایشان این کار را بکنند و اینجانبان بدهد اعتراضی بصورت مجلس بکنند (همهها نمایندگان) (زنگ رئیس)

دکتر مجتهدی - اینجانب فرهنگستان نیست مجلس شورای ملی است. **رئیس** - آقای مکی - بنده خواستم توجه نمایندگان را جلب بکنم چون دونفر از اطفالین راجع به مرحوم بهار صحبت کردند یکی آقای حاجزاده و یکی هم بنده بودم و هر دو هم موضوعه ملی بودیم خاطر نشان می کنم که حرب سیاسی و تکفیر برای ما بلند نکنند که چرا نسبت به آیت الله میضی وقتی که قیامت می کند ما چیزی نیکو کنیم راجع به مرحوم آیت الله میضی سه مرتبه از طرف جبهه ملی طبیب بقم فرستادیم و اینجا اظهار تأسف کردیم بنابراین حرب تکفیر را برای ما بکار نبرند. **رئیس** - دیگر نظری نسبت بصورت مجلس نیست؟ (گفته شد خیر) صورت مجلس جلسه پیش تصویب شد.

شوشتری - بنده اخبار دارم طبق ماده ۱۶۸ و ۱۶۹ مربوط بسؤالات آقایان وزراء هم حاضر نمی شوند. **رئیس** - مگر گفته ام برای سؤالات آقایان وزراء حاضر هستند.

شوشتری - سه شب تا نیمه فرمودید مجلس همین کرده بود برای سؤالات **رئیس** - شما یکماه است کیسیون ندارید کارها مانده است هنوز کیسیونها انتخاب نشده است اول انتخاب کیسیونها است **بندم سؤالات شوشتری** - پس چرا سه شب تا تعیین فرمودید.

رئیس - شما یکماه است کیسیون ندارید آیا سه نفر از آقایان تقاضای نطق قبیل از دستور کرده اند **شوشتری** - پس کیسیونها را انتخاب بفرمائید.

(۴) بیانات قبل از دستور آقایان دکتر جلالی و فرهودی

رئیس - آقای دکتر جلالی **دکتر جلالی** - بدوای می خواهم زلزله مجددی که پریروز ساعت ده و ربع صبح در چهار بلوک از شش بلوک لاریجان اتفاق افتاده مرض برسانم چندی قبل زلزله که بر آب خفیف تر از زلزله پریروز بود در لاریجان اتفاق افتاد و چنانچه خاطر

مبارک را دوستان عزیزم متذکر شدند از جمعیت شیروخورشید سرخ و دولت طلب مساعدت شد متأسفانه مساعدت وزارت راه فقط برف روی راه بود و با یک ماشین گمرک در چند ساعت تمام بشد انجام نگردید و حال که بتعداد بسیاری باقیمت زیاد تهیه نموده اند و جز آنکه سازمانی برای حفظ استفاده از آن داده و پول زیادی از جیب ملت فقیر بهدر رفته استفاده دیگری نشده

شیر و خورشید سرخ ایران مقداری پتو و لعاف و قند در برابر جمعیت مردم بی خانمان بسیار ناچیز بود و بیک قریه که قسمت اعظمش از بین رفته فقط یک پتو (اردلان - یک پتو؟) و یک کیلو قند رسیده که آنهم پس داده شد گرچه ماه وین شیر و خورشید سرخ ایران (صفائی - معلوم می شود دولت خیلی فعالیت می کند) که تحت سرپرستی آقای مهدی کوچکی بودند منتهای رنج و مشقت را بردند تا از برفی که با ارتفاع دومتربود و بهمت وزارت راه ابداً دست نخورده بود و پیاده بیش از چند فرسخ راه در چند روز میروند و از این زحمت و فعالیت در این مقام تشکر می نمایم ولی متأسفانه زاد راه ایشان قابل تحمل این رنج را نمی نمود و پس از آنهم هیچ مقامی بفرستیم خانه های خراب این مردم نبود خدا خواست و پریروز همان لفظه که در تهران زلزله خفیفی روی داد در لاریجان بنوعی حاصل شد و آن خانه های نیمه خراب در هم ریخت و فراه و بسوک امیری و نوا شاهانند هم همدرد رینه و اسکر و ایرا شد مقدار معتناهی آتانی مردم در زیر آوار ماند و اگر این اتفاق افتاده بود از طول نشد در شب اتفاق افتاده بود از آن مردم هم اثری نبود سه نفر زیر آوار ماندند که بیرون کشیده شد اکنون مردم در بیابان بدون زوروش میخوابند و دانش جوان در صحن حیاطها و یا در مزارع بتحصیل می پردازند شاید اگر پریروز من بجناب آقای پناهی معاون نخست وزیری اطلاع نداده بودم اطلاعی نمی رسیدید اینم دیروز تا اکنون چه نصیبی برای حفظ و زندگی این مردم می نوا گرفته شده البته هنوز بهرحله عمل در نیامده و شاید چند روزی هم در این انتظار باید بمانیم بهرحال استعدا دارم چنانچه اقدامی نشده هم این ساعت دستور فرمائید برف روبه چادر لباس پتو - خوار و پار ارسال بلاوه به بلوک رهنی یا کشاورزی دستور داده شود مبلنی باین منظور تخصیص داده شود تا ساختمان خانه های بلوک مزبور بپردازند و باقسط طویل المده مستهلک سازند

عرض دیگر اینجانب خلاصه نواقص و گرفتاریهای مردم مازندران است که غالباً در این مدت خواه در مجلس و خواه در خارج آن گوشزد و اولیای امور نموده و شاید کمتر توجهی لازمست میسر افتاد و در چند

روز ایام فروردین از نزدیک شاهد مناظر دل خراش آن بوده ام مازندران است که همیشه حاکم نشین همی داشته در تمام ۲۰۰ قریه نور یک پزشک وجود ندارد یک پزشک یار بی واد که هیچوقت در بهداری نیست و جز اخاذی نظری ندارد و اسامد آنجانیست وزارت بهداری در اثر مراجعات مکرر نامه نوشته که هینا حاضر است و مهم ترین امری که توجه نظری را جلب میکند وضع بیمارستان های شمال است باید تصدیق کرد که از آنجه دارند حداکثر استفاده را مینمایند (صحیح است) ولی مریضخانه که داروهای اولیه طبی را ندارد چه میتواند بکند شاید ششماه است که لااقل هفته دو بار در وزارت بهداری میروم و برای اعزام یک جراح باآمل یا فشاری می کنم از خارج طبیب و جراح تهیه می کنم ولی معاذیر قانونی و مالی چنان مانع و روادع کارند که حتی بر آن متصور نیست نور و لاجور از مهمترین بخش های ۲ تمام بهداری استان دوم یک اتومبیل آمبولانس ندارد و اگر من نبودم اتومبیل بهداری هم نداشت بهرحال مازندران که در اثر مسامی و توجه اعلیحضرت فقید دارای بیمارستان های خوبی است ابتدا ازان استفاده ای که باید نمیشود در چالوس بنای بیمارستان نیمه تمام باقی مانده و همان قسمتی که سال قبل مرمت شد ابتدا وسایل و تخت خوابی ندارد اگرچه تعدادی بزرگان خارجی را اداره املاک برای معالجه اعزام داشته ولی با احتیاجات ضروری بهداری بالاص در امل و نوشهر ایداً بوجه نیستند (صحیح است) و بلاوه مسئله دارو قابل در نیست زیرا وقتی در بیمارستانی پتو یافت نشود انتظار وجود پتو سیلج واهی و بی معنی است بیماران از داروی هادی و ساده محرومند معلوم نیست بهداری چه نصیبی نظری دارد اگر انرس بود چه مردم صیبه است هزاران مسیح هادی و معسر هادی میمورد موجود است نه ا در عمت و تسامح دروسول باشد چنانچه دوست عزیزم جناب آقای اسلامی پریروز مفصلاً تشریح خودی میتوان این امر عمومی و حیاتی به بهداشت و درمان است با آن اصلاح نمود بهرحال طبابت بدون دارو و وسیله داشتن نقتت بدون فتنه که جز سنگینی دوش حامل سودی ندارد و وجود این بهداری با نداشتن وسائل کان لم یکن و بهتر است این دارالمده گجور مردم راضی بودند که هر هفته یکبار طبیب سیار بدانجا بیاید که متأسفانه آنهم وزارت بهداری جواب موافق نمیدهد چندی قبل یکی از وزرای بهداری در بک کنفرانسی گفته بود که اگر در وزارتخانه مردم بشود

وضع مدارس - تربیت اطفال کاملاً خلاف اصول تعلیم و تربیت و اخلاق است

در این نقاط که جنبه مرزی دارد نهایت بیشتری در مورد تربیت دانشجویان لازم است کادر مدین کاملاً ناقص و غالباً کلاسها بدون معلم است لوازم آزمایشگاه و سایر امور وجود خارجی ندارد در المده نور با اینکه بنای خوبی حاضر است بعلت معاذیر قانونی و مالی اطفال در چهار دکان چوبی بتحصیل می پردازند و با اینکه رئیس فرهنگ لایق و فاضل شهسوار گرامر آینه نهاد نموده بجائی نرسیده نواقص بیشتری موجود است که شصت و نهمین آتانی وزیر فرهنگ که سابقه منندی در آموزش دارنمینامیم تا شاید قسمی در راه اصلاحات آن بردارند در مورد راه آهن مازندران توجهی نمیشود پلهائی که امروز بفرش وجود اعتبار افرادی که می توانند آنها را بسازند وجود ندارند در حال خرابی است سال گذشته مبلنی برای تعمیر پلهای راه کناره مین شد که نیدانم بکدام جیب رفت راه هراز با این همه مسامی طاعت فرسا که نمایندگان مازندران و دوستان عزیزم متحمل شده اند هنوز شروع شده با آنکه پول و اعتبار موجود است فقط تشریفات اداری مانع شروع و علاقه بکارش ایمان داریم تنی می شود دستور فرمائید شرکت هوختیف که مأمور تهیه برنامه ساختمان راه مزبور است هر چه زودتر شروع و موانع کارش را از میان بردارند که ضناً بیکاران مشغول شوند و پس از نایبند و شش تا چهار نشوید پولی به آنها بپردازید و در مقابل کاری انجام نشود.

سال گذشته در اعتبار اداره راه شهسوار تمهید و ساختمان راههای فرعی نور و گجور و خرم آباد پیش بینی شده بود متأسفانه اداره مزبور را منحل و با اعتبارش نمی دانم بکجا فرستادند.

متأسفانه آقای وزیر راه که بنده ایشان اعتقاد و اعتماد دارم تشریف ندارند که دستور فرمائید زودتر وسیله تسریع این کار را فراهم بفرمائید اسفات شهر بنابل اصلاً شروع نشده است سه سال است همین طور مانده است مردم بلانکلیف هستند وضع عمومی مردم بسیار بد بانک کشاورزی با تمام مسامی من در قیام در امل و شهسوار تأسیس نگردید انتظار دارم در تأسیس و یا با اعزام نمایندگان در این دو محل رفع احتیاج مردم را بنمایند بانک تعاونی از موثرترین قدمها برای بهبود حال مردم است که متأسفانه ایداً مورد توجه نیست.

وضع عمرانی مازندران در بوته امال و فراموشی افتاده بندر زیبای نوشهر رو بفرایم و این شهر که از شاهکارهای زمان اعلیحضرت فقید است بعلت فقدان کاربیش از هزار نفر جمعیت ندارد با رفقا تصمیم داشتیم کارخانه مولدی مانند کافسازای در

آن احداث کنیم ولی متأسفانه همه شهرستان مزبور یکدهم قیمت کارخانه نیست و لازم است دولت فکری در این امر بنماید (شوشتری - تقصیر ماها است یکی از ما عضو کمیسیون بودجه نیستیم).

سیمایش DDT که مورد علاقه مردم شمال است امسال هنوز اقدام نشده تصور می رود وقتی بهرحله عمل برسد که پشه کار خودش را کرده باشد مرکز در سازمان برنامه و بهداری متذکر شدم ولی نیدانم بجائی خواهد رسید و برای امسال ما مفید خواهد افتاد یاخیر.

در خانه از جناب آقای علاء که بر حسب امر ملوکانه مأمور مطالعه در امور فروش املاک و از جناب آقای علم که سرپرست آن میباشد تمنی دارم دو موضوع را که قبلاً جناب آقای علم بمن و غیره فرموده اند اقدام فرمائید.

این دو موضوع یکی موضوع خرده مالکین است که در موقع استفاده از قانون استرداد املاک بعلت عدم اطلاع از قانون و یا عدم قدرت در پرداخت هزینه کمرشکن دادرسی و تعقیب آن بی بهره ماندند و دسته دوم که در جریان دادرسی با وجود مالکیت مسلم بعلت نقد مدارک لازمه از خانه خود که یا بعد سال اجدادشان در آن می زیستند بی بهره ماندند.

خیلی مشکل است خانواده ای با صدسال در خانه ای منزل داشته باشد و امروز مالک آن نباشد یقین دارم ذات شاهانه علاء مفرطی دارند که مردم آنسامان و افرادی که در شهر یور ۲۰ نمونه فداکاری و میهن دوستی بودند از مزایای عادی یک فرودمحرور مانند آقای علم وعده فرمودند که پس از مظلله با اجازه از پیشگاه شاهانه لایحه قانونی در این مورد تقدیم دارند و چنانچه مانعی بنظر نمی رسد مجلس مسلماً به اتفاق آراء این امر را تأیید خواهد نمود (احسن).

بنده چند دقیقه از وقت خودم را با آقای فرهودی دادم

رئیس - چیزی هم از وقت شما مانده است.

رئیس - آقای گودرزی

گودرزی - مطلبی که بنده می خواهم عرض رسانم دنباله امری است که در جلسه دم اسفند ۱۲۲۹ بر اثر حدوت زلزله در لاریجان مرض مجلس شورای ملی رسید و طی آن خاطر مبارک نمایندگان معترم شیر و خورشید سرخ که در اثر زلزله اوایل اسفند ۱۲۲۹ بعلت رفته بودند گزارش دادند آنوقت که دو سوم از خانه های مردم قرائی که در سر راه بوده و ایشان ملاحظه فرمودند شکاف برداشته و ازین در رفته برای عمران آنها پنجاه هزار تومان وام طویل المده لازم بوده و چون نماینده جمعیت شیر و خورشید تمام قراه لاریجان را ندیده اند و با اطلاع مستقیمی که بنده رسید در همان زلزله اول بعضی از قراه مانند ایرا که در مرئی و منظر نماینده جمعیت شیر و خورشید

است ولی جمعیت شیر و خورشید سرخ بوسیله آقای کوچکی یکصد تخته پتو و صد جفت کفش و صد کبلیو قند و پنجاه توب کت و شلوار مردانه و پنجاه توب پیراهن زنانه و دخترانه بر زلزله زدگان اهداء فرموده اند اگر چه اشیاء اهدائی چنانکه یکی از رفقا در مجلس فرمود با توجه به تعداد زیاد قراه زلزله و همه بی شمار ساکنین آنها مقدار ناچیزی بوده است.

ولی ورود آقای کوچکی در آن نشست سرما و برف و بوران کوهستان سخت لاریجان آنهم با مسدود بودن راه طهران و حمل اشیاء اهدائی بوسیله پیادگان بقراه زلزله زده موجب کمال امیدواری مردم دل شکسته آنسامان از مرکز شده است و اهالی از این باب از آقای کوچکی و جمعیت معترم شیر و خورشید سرخ امتنان داشته تشکر میکنیم (صحیح است)

متأسفانه دولت سابق چنانکه مرض شد بان تمام مواهید دلفریب خود کوچکترین قدمی در این راه بر نداشت و کمترین کمکی باین بیچارگان نکرد و آنقدر آن بیچارگان بکام تقدیرها کرد تا با زلزله بسروقت آنان آمده با تکانهای سخت و مهیب خود این دقعه بقیه خانه های شکاف دیده و ازین در رفته سابق رادر ساعت ده روز یکشنبه ۲۱ فروردین ۱۲۲۹ بکلی ویران کرده است.

چنانکه صبح روز اول اردیبهشت و امروز صبح از رینه بوسیله تلفون به بنده خبر رسیده است مردم بیسغانان قراه لاریجان در اثر شدت باران و باد و سرما چون بیدار شدند و برای حفظ جان خود از سرما محتاج بچادر و سایه بان می باشند و از بیم هدم مساعدت مرکز هراسان و نگرانند و نیدانم دولت جناب آقای علاء هم مثل دولت رزم آرا باین وضع رقت بار آنها بی اعتنا خواهند بود و یا بتنظور حفظ جان آن بیچارگان در برابر سرما و بیماری و بی خانمانی توجهی بآنها خواهند فرمود (فرهودی - قطعاً توجه خواهند کرد)

انشاء الله در حال از دولت جناب آقای علاء انتظار علاقه خاص و توجه مخصوصی رادر این باب دارم.

چنانکه آقای کوچکی نماینده جمعیت شیر و خورشید سرخ که در اثر زلزله اوایل اسفند ۱۲۲۹ بعلت رفته بودند گزارش دادند آنوقت که دو سوم از خانه های مردم قرائی که در سر راه بوده و ایشان ملاحظه فرمودند شکاف برداشته و ازین در رفته برای عمران آنها پنجاه هزار تومان وام طویل المده لازم بوده و چون نماینده جمعیت شیر و خورشید تمام قراه لاریجان را ندیده اند و با اطلاع مستقیمی که بنده رسید در همان زلزله اول بعضی از قراه مانند ایرا که در مرئی و منظر نماینده جمعیت شیر و خورشید

سرخ نبوده چنان ویران شده است که در محل آن جانی برای تجدید ساختمان نبوده و اهالی تصمیم دارند محل دیگری را برای بنای دهکده جدید در نظر بگیرند و در آنجا ساختمان نمایند.

و سایر قراه از قبیل زیار و نوا و لاسم و شاندش و امیری و دیگر قراه خرابی زیادی وارد آمده بنابراین برای عمران قراه زلزله زده متقدم بیش از مبلنی که نماینده جمعیت شیر و خورشید سرخ در سابق پیش بینی کرده است وام لازم از جناب آقای علاء و هیئت معترم دولت انتظار داریم امر فرمائید وزارت راه با اتومبیلهای برف روبه خود راه شوسه لاریجان را پاک کرده تا هیشی از طرف دولت شیر و خورشید سرخ بعمل برآید و قراه زلزله زده را از نزدیک ببینند و وسائل و مصالح لازمه را برای جلوگیری از بیماری و تلفات مردم در دسترس آنها بگذارند (صحیح است) و فکری هم برای عمران ویرانی قراه بنمایند و تعقیب آن شروع بعمل کنند تا مردم مثل سابق از بی اعتنائی دولت بکلی ازدولت و دستگاہ او مأیوس نگردند (صحیح است).

عرض دیگر بنده راجع بیهتداری مازندران است که بطور کلی هیچ خوب نیست و در اغلب جا ها یا بزرگ وجود ندارد یا دوا نیست یا هر دو (صحیح است) حتی چیزهایی که در بیمارستانهای دیگر بعد و فور وجود دارد در بیمارستانهای ما کباب و یا بکلی نایب است - در فروردین امسال که اعلیحضرت همایون شاهنشاه به آمل تشریف فرما شدند ملاحظه فرمودند که در بیمارستان یتیم و تنطوری موجود نبود چون ذکر مفصل سایر جریان امر و نواقص موجوده احتیاج بوقت موسمی دارد فعلاً باضیقت وقت از عرض آن صرف نظر کرده همینقدر عرض می کنم که امراض گوناگون و مخصوصاً بیماریهای مالاریا و سل دارد مردم را بکلی از بین میبرد و برای تأمین بهداشت مردم و حسن انتظام امور اداری بهداری مازندران باید از عرض و طول و وسیع کارکاست و بهداری هر شهرستان را مجزا و مستقل کرد تا کارکنان آنها بتوانند محیط محدود تر را بهتر اداره کرده و بیشتر بدر مردم برسند

راه های مازندران سرپرستی نمیشود و خوب نگاهداری نمی شود (صحیح است) راه ساحلی چندین خوب نیست و نزدیک های آباد تنگابن بکلی در حال انهدام است راه هراز که طریق عمومی از تهران بمازندران است و در زمان اعلیحضرت فقید با هزینه زیاد قریب با تمام بوده و بعد آمدنی متروک مانده و در اثر مسامی و کلای مازندران شروع بتکمیل ساختمان آن شده باز بعد راه چالوس باآمل که در زمان اعلیحضرت فقید در دست ساختمان بوده و اعلیحضرت شاهنشاهی هم برای اتمام آن مبلنی اعطا فرمودند بهال بی تکلیفی است (صحیح است) و راه دشت نظر که اتمام آن چندین خرچی ندارد طرف توجه نیست جناب آقای وزیر راه باید توجه داشته باشند که برای ساختن این راه ما مقادیر کثیری از خزانه دولت برداشته شده و مبلغ هنگفتی مصرف گردیده است و در برابر آن این راه ها جزء ثروت عمومی و دارائی کشور در آمده است و باید در حفظ و نگاهداری آنها کوشید که زحمات و هزینه گذشته بهدر نرود عرض دیگر بند راجع بکارخانجات مازندران است که تاکنون نسبت بآن ها توجه شایسته نشده است بلکه در بی اثر گذاشتن و کم استفاده کردن از آنها سعی می شود مثلاً در کارخانه حریر بافی چالوس یک ماشین ابریشم کشتی وجود داشت که خیلی هم مورد لزوم و استفاده کارخانه بود بجهت آنرا برشت بردند بنده عرض نمیکنم نباید کارخانه رشت دارای چنین ماشینی باشد حرف بنده این است که نباید برای تکمیل یک کارخانه کارخانه کامل دیگر را ناقص کرد از دولت انتظار دارم این ماشین را دیگر بنده مربوط بچنگل مازندران است که در اثر بوی طرز عمل بنگاه چنگل در حال انهدام میباشد و قریباً جز نامی از آن باقی نخواهد ماند

رئیس - گفته شد اکثریت نیست این کوچکترین کاری است که چندان مرتبه تذکره داده شده آقایان بتابلو نگاه کنند آقای گودرزی بفرمائید

گودرزی - واقفان بنگاه چنگلها برای مازندران طاعونی شده است چنگل مردم را بدیگری میدهند و با قطع اشجار و خرابی چنگل به منظور عمران چنگل و درخت کاری آن کوچکترین قدمی بر نندارند و کمترین اقدامی نمی کنند سالیانه متالغ گرافتی از خزانه دولت و مردم حقوق و عوارض گرفته نقله میکنند (شوشتری - اصلاً باید این پروانه بازی از بین برود) اصلاً بنگاه چنگل باید از بین برود از جناب آقای وزیر کشاورزی که شخص کشاورز و ملکش دار است استعدا دارم این بنگاه را منحل کنند چه قل از تأسیس آن مازندران چنگل فراوان و سر سبز داشته اکنون بهرحمت بنگاه مرقوم دارد و فاد آن می شود

دیگر موضوع مراع مازندران است که معلوم نیست بچه مناسبت بنگاه چنگلها در آن دخالت میکنند این مراتع ملک که داران مازندران بوده و جز لا یتجزای شغل که داری آنها میباشد همیشه در

تصرف آنان بوده و مستویان از اعلی حضرت فقیه هم نسبت بانها افامه دعوی شده احکام بدوی بنفع مالکین صادر یافته در مرحله تجدید نظر است که قریباً حکم قطعی آنها صادر میشود با آنکه صاحبان این مراتع که متصرف آنها می باشند بجهت مرسومه اولی و احوق در اجاره این مراتع میباشد برای آنکه آنها را بجزمت انداخته از حق قانونی خود محروم سازند آنطور خاص بزیاده میگردانند مثلا مرتع علمه کجور را در عهده سوار که سی فرسخ با آن فاصله دارد بزیاده می گردانند و تشریفات مزایده را هم طوری فراموش میکنند که صاحبان واقعی مراتع از روز و طرز مزایده اطلاع حاصل نکنند و بعد از انجام مزایده دچار زحمت و مغممه میشوند در این خصوص انتظار توجه مخصوصی را که متضمن آسایش و راحتی گله داران مازندران باشد از جناب آقای وزیر کشاورزی دارم.

مطلب دیگر آنکه نزدیک زندان شهر بانی بابل ساختمان و معوطه وسیعی متعلق به آقای حسین قناد موجود است که انبار اداره کشاورزی است و آقای قناد حاضر شده است در آن دبستان شش کلاسه ساخته با ساختمان سابق به فرهنگ بابل اهدا نماید با اینکه حکم قطعی و اجرائیه برای تخلیه آن صادر شده بازرسی وزارت کشاورزی حاضر نشده است با تخلیه آن بتوانین کشور احترام گذارده ضمناً کمی فرهنگ مملکت نمایانند از جناب آقای وزیر کشاورزی که علاوه بر موقیت شامخ علمی و اخلاقی از خانواده های خیر فرهنگ دوست کشور هستند انتظار داریم که امر فوری به تخلیه و تحویل آن فرهنگ بابل فرموده تا طبق نقشه فرهنگ ساختمان دبستان شروع و پایان برسد.

رئیس - آقای فرهودی

فرهودی - هرايش بنده همان طور که مقتضای نطق قبل از دستور است مربوط مسائل مختلف میباشد یکی از آنها تذکر این نکته است که مجلس شورای ملی از بدو تاسیس یعنی از همان زمانی که مشروطیت بوجود آمد و آزاد یوهران مشروطیت را گرفتند در امر توسعه فرهنگ حلقه بسیار نشان داد چنانکه هم در قانون اساسی یکی دو اصل اختصاص بکارهای فرهنگ داده شده است و در اصل هجدهم آزادی تعلیمات تأمین شده و هم در دوره اول دوم مجلس شورای ملی قانون مخصوص بنام قانون اساسی فرهنگ تدوین شده بندهم در ادوار دیگر مجلس هر کدام به تناسب و بقتضای موقع در تشریح و حمایت فرهنگیان دروغ نکرده من جمله قانون تعلیمات عمومی که در دوره سیزدهم مجلس شورای ملی تصویب شد متأسفانه این قانون تعلیمات اجباری تا بحال آنطور که باید مورد علاقه واقع نشده است (صحیح است) و ما در کمتر جایی دیده ایم که واقفان تعلیمات اجباری را شروع کرده باشند و یک نتیجه صحیحی رسانیده باشند همین قانون برای تشریح مملکت و فرهنگیان یک اشتقاق و مزایای قائل شده اند که در سال های اخیر آن اشتقاق وسیعی بنام رسومات در تصرف ادوار دولتی است و مورد احتیاج و استفاده دولتی آنجا نیست بیش سکار دولتی مازندران و دولتی و رئیس بابل موافقت کردند کلان معوطه فرهنگ بابل برای ساختمانهای دبستان و دبستان دخترانه و انگار گردد و شرحی طی شماره های ۳۹۵۴۶ - ۱۰۱۸ - ۱۳۲۹۱ - ۱۶۸۲۲ نوشته شد از جناب آقای وزیر دولتی تقاضا دارم در این امر خیر روی موافقت نشان داده در این کار خوب موافقت خود را

وقت مجلس و کیسیون فرهنگ را گرفتند چون قصد انشاء هم نداشت در عین حال ولش سکرتند رقت بی کار خودش در صورتی که اگر مقصود واقف ساختن مدرسه است بوسیله و ماهای طویل المده و استهلاک تدریجی آن این قانون مصوب می و حاضر است بروند اجرا کنند و من تصور میکنم که این مطلب باندازه ای مهم است که جناب آقای وزیر دادگستری باید داشته بفرماید و در هیئت دولت مطرح بفرماید (اردلان - جناب آقای فرهودی خود جناب عالی اجرائیه بفرماید) و احتیاجی قانون جدید نیست و قانون مصوب آن حاضر است چون یکی از اصولی که در قانون گذاری صحیح نیست تصویب قانون مکرر است قانون برای هر کاری یک دفعه باید وضع کرد و معین بشود و اجرا بشود اگر بنا بشود راه تکرار قانون باز شود برای هر کاری باید هر روز قانون وضع کنی (محمد علی مسودی - آقای فرهودی دکتر جزایری اهل تظاہر نبود ۲۰ روز آمد نشست و مجلس لوایح او را تصویب نکرد) این قانونی است که تصویب شده است عرض کنم یکی از مسائلی که در دنیای جدید محل توجه قرار گرفته آن است که یک شعبه اموری را با اسم خدمات اجتماعی در هر مملکتی فرهنگ دارد فواید اقتصادی و عمرانی در تمام مملکت دارد در نهم مهر ۱۳۲۳ یک قانونی مجلس شورای ملی به پیشنهاد بنده گذرانده که در آن قانون دولت مکلف شد بنده لازم دبستان در تمام مملکت بسازد و راه ساختن این راهم در آن قانون نشان داده این است که اگر آقایان اجلزه بفرمایند این قانون که معروف است قانون ساختمان دولت در نهم مهر ۱۳۲۳ تصویب شده است بنده عیناً میخوانم دولت مکلف است تشریح ده ساله برای ساختمان دبستانها یا خرید خانه های مناسب برای دبستانها در تمام شهرستانها و بخشها و دهستانها تنظیم نماید و بوسیله تحصیل وام طویل المده از بانکهای داخلی آتر اصلی نماید و وام مزبور را از محل اعتبارات ساختمانی و اعتبار کرایه خانه مدارس منظور در بودجه های سیالانه وزارت فرهنگ و معین از محل صرفه جوئی های پرسنی بودجه های سیالانه وزارت فرهنگ مستهلک بسازد این یک قانونی است که برای ساختن دبستان در سراسر این مملکت مجلس تصویب کرده است و طریق اجرائیه را هم معین کرده است هفت سال است که از تصویب این قانون می گذرد باوزاری مختلف و متدیدی که ماداشتم هنوز در این مدت از طرف هیچکدام برای اجرائیه این قانون قدمی برداشته نشده است فقط در دولت سابق آنهم روی تظاہر آمدن این قانون را یکی مبارزه جوی با تراشید که در

اصطلاحات شهری و تنظیم بهداشت شهر است برای اینکه مردم دومرتبه مبتلا نشوند و در سفری که بنده اخیراً بدزفول کردم از آن هیئت مبارزه با تراشید یک آماری گرفتم چون بقیه بنده یکی از کارهای بزرگ مجلس شورای ملی تشریح مؤسساتی است که در انجام وظایف خودشان کوشا هستند آن وظایفی که خود بخود برای خودشان قائل شده اند انجام میدهند بنظر بنده اگر آقایان اجازه بفرمایند مختصری از این آمار که در مبارزه با تراشید در زفول انجام شده عرض کنم (نماینده گان - بفرماید) عرض کنم در ظرف این ۱۰ ماهه اخیر ۳۰ هزار نفر مبتلا به بیماری تراشید در زفول معالجه شده اند (اردلان - زفول مگر چند جمعیت دارد؟) زفول ۶۰ هزار نفر جمعیت دارد و قبل از این ۱۰ ماهه اخیر آنجا را بازرسی کردند و گفتند ۹۰ درصد مردم مبتلا به بیماری تراشید هستند و فعلاً در نتیجه کوششی که هیئت مبارزه با تراشید کرده است بالغ بر ۳۰ هزار اهالی آنجا معالجه شده اند و قریب هزار نفر چشمشان عمل جراحی شده است و تمام این خدمات هم از حیث دکتر و دارو و مجانی بوده راجع به بهیاری زفول بنده در یک سال ونیم قبل که دیدم و در کلاسها که میرفتم چشم سالم کمتر در بین ها کرده ام دیده می شد ولی در این سفر که رفتم مطابق احصائیه ای که در آن موقع بوده شداد درصد دانشجویان مبتلا به تراشید بودند مطابق احصائیه ای که حالا هست ۱۲ درصد مبتلا به تراشید هستند و در مدت ۱۰ ماه این قدر خدمت شده و بنابر این بنده لازم می دانم فعالیت سازمان شهنشاهی خدمات اجتماعی را در زفول که دو مرتبه کم به نتیجه زیادی رسیده است و اسباب تشکر کوچک و بزرگ زن و مرد اهالی زفول از این مؤسسات خیریه که خدمات اجتماعی را برعهده گرفته اند می باشد عرض کنم مسئله دیگری که می خواستم عرض کنم موضوع آبادی خوزستان است آقایان کم و بیش بخوزستان مسافرت فرموده اند یا اینکه از آنجا تفریحاتی شنیده اند آنچه که اهمیت دارد این است که در خوزستان زمین حاصلخیز و آب فراوان بسیار است و البته محصول خوزستان تولید خوزستان بهیچوجه تناسب با این مقدار زمین را ندارد شیبه همین زمین و آب در خاک عراق است و در چند سال اخیر در خاک عراق اقداماتی شده و باعث این شده است که سطح مزرعه در خاک عراق چندین برابر شده و در مزارعش که خاک خوزستان است متأسفانه کاری در این زمینه نشده است آنچه که بعنوان تقسیم اراضی در این یکی دو سال اخیر کردند مقصود آنجا نبود مقصود احکام زمین و مالک

و بنده مذاکراتی با آقای وزیر دارائی کردم عرض کردم که آنچه را که کرده اند بعنوان تقسیم اراضی در خوزستان مقصود فصب و احتکار املاک بوده نه اینکه واقفا بخواهند ایجاد عمران و آبادی بشود (صبح است) یعنی یک وسیله صحیح و یک فکر خوب را صرف غرض فساد کرده اند و زمین های مردم را آباد نکردند در عراق که همین اوضاع و احوال هست آمده اند مثلا تلمبه آبیاری آورده اند و با قساط کم به رهبت می فروشند و تعمیراتش را هم بطور مجانی و بقیه کم برایشان انجام میدهند لوازم بدکی هم اگر بخواهند باز بقیه ارزان به آنها می دهند یک دسته ای مأمور شده است که تلمبه ای از یک کارخانه ای بیارند و دستگاه تعمیر و اتانیه بدکی را هم بیارند و با قیمت ارزان با قساط بزرگین بدهد این است که تمام زارعین عراقی از این تلمبه ها گرفته اند و در این زمینه استفاده میکنند در خوزستان چون این وضع نیست اصلاح نصب تلمبه ضرر دارد همچنین در آنجا یک سد سازی بپایان کرده اند که در زمان شاه متأسفانه جز یک سد کوچک که در زمان شاه سابق ساخته شده با اسم سد شاهپور سد دیگری نیست (فوشوری - بند میزانش دارد خراب می شود می گویند که با سد هزار تومان ساخته می شود ولی اگر بشکند با بیست میلیون نمی شود دست نکرد) اما راجع به تلمبه ها با توجه کمیسیون برنامه مجلس و دقت بنگاه مستقل آبیاری یک جایی رسیده و خبر کرده اند که هفته آینده شروع خواهند کرد ساختمان سد کرخه و امپدوارم که این سد ساخته شود مردم خوزستان بیش از این مورد توجهات دولت باشند و این نکته را هم باید عرض کنم اهالی خوزستان از استفاده درآمد نفت بخصوص الان که نفت ملی شده است حق تقدم طبیعی دارند چون از دود و کثافات او زیان می بینند و از درآمد آنها بایستی برای عمران و آبادی خوزستان بیشتر استفاده شود چون نفت در املاک او است فرموده اند یا اینکه از آنجا تفریحاتی شنیده اند آنچه که اهمیت دارد این است که در خوزستان زمین حاصلخیز و آب فراوان بسیار است و البته محصول خوزستان تولید خوزستان بهیچوجه تناسب با این مقدار زمین را ندارد شیبه همین زمین و آب در خاک عراق است و در چند سال اخیر در خاک عراق اقداماتی شده و باعث این شده است که سطح مزرعه در خاک عراق چندین برابر شده و در مزارعش که خاک خوزستان است متأسفانه کاری در این زمینه نشده است آنچه که بعنوان تقسیم اراضی در این یکی دو سال اخیر کردند مقصود آنجا نبود مقصود احکام زمین و مالک

این کار باعث بشود اشخاص بایک برنامه دوساله و سه ساله و چندساله مشغول زراعت بشوند و این کار را بطور شایسته ای انجام بدهند یک نکته دیگر که خواستم عرض کنم راجع به قرار داد تجارتنی ایران و شوروی است موقعی که رئیس دولت سابق اینجا آمدند و راجع به عقد قراردادی که با دولت اتحاد جماهیر شوروی بسته شده بود راجع به آن واقعتاً نامه که کنتوزان بود از طرف قاطبه مجلس شورای ملی هم از این اقدام ایشان اظهار رضایت شد خود بنده هم جزء همان اشخاص بودم و اگر نظر بعضی از وقتا که در یک فرا کمیسیون بودیم باشد در ابتدای مجلس که آقای ساعد نخست وزیر بود یک شب تشریف آوردند بفرآ کمیونی که ما بودیم در آن جا خدمت آقای ساعد عرض کردم که ایجاد امر تجارت ایران و شوروی یک امر لازمی است و شما باید یک اقداماتی در این زمینه بکنید و ایشان هم گفتند که یک اشکالی در کار هست و در حال دولت سابق اقداماتی کرد ولیکن بنده نکته ای را می خواهم عرض کنم توجه آقایان و مخصوصاً دولت را جلب کنم و آن این است که چون خود بنده مدتی در سال ۱۳۱۰ تا ۱۳۱۳ مأمور دولت بودم برای اجرای قرارداد تجارتنی ایران و شوروی بنا بر این از جزئیات کار کم و بیش وارد هستم در آن موقع هم ما یک اقداماتی داشتیم راجع به تفاوت واردات و صادرات یعنی ما عقیده مان این بود که دولت شوروی بیشتر وارد کرده و کمتر صادر کرده است نمایندگان شوروی می گفتند که خیر ما بیشتر صادر کردیم و کمتر وارد نمودیم صحبت که میکردیم با مسیو لوف مشاور حقوقی تجارتنی شوروی در سفارت شوروی میگفت اساس تجارت ما روی فاکتی چسکی نتوبالانسی یعنی موازنه حقیقی موازنه واقعی است همین مسئله در قرارداد ۱۳۱۹ قیده شده است در اینجا هم می نویسد مجموع ارزش لاله های وارده شوروی که مطابق قرار داد های مربوطه بدولت ایران و ادارات و شرکت های نامبرده بریال فروخته شده است از ارزش مجموع کالا هایی که از دولت ایران و ادارات و شرکت های نامبرده بریال خریداری و از ایران صادر شده است اقلاً کمتر نباشد یعنی مؤسسات شوروی باید طوری عمل بکنند که موازنه کامل در آن باشد موازنه شوروی صورت حساب باید کم کم موازنه حقیقی روی پول باشد یعنی نه ریالی از مادت آنها بیاند و نه روبلی از آنها در دست ما بیاند در صورتی که بنده در جرایب میخوانم بعضی

و مقداری از فروشهایی که در ایران شده بولهایش هنوز در دست تجارتنی شوروی هست در صورتی که مطابق بند ۹ ماده ۹ این نکته را مخصوصاً توجه بفرمائید مطابق بند ۹ ماده ۹ نوشته است موافقت حاصل است که هر ۶ ماه کمیسیون متشکلی از اعضا مرکب از اختیاراتان وزارت بازرگانی ایران و نمایندگان بازرگانی اتحاد جماهیر شوروی موسس البستی در ایران نتیجه عمل تجارت در دوره ۶ ماهه گذشته اجرای قرارداد بازرگانی را برای تطبیق دادن جریان تجارت بین طرفین با روح و مفهوم این قرارداد مورد مطالعه قرار بدهد پس در هر ۶ ماه باید بحساب رسیدگی شود یعنی بحساب مجموع وارداتی که دولت شوروی بایران کرده و بحساب صادراتی که از طرف دولت ایران به اتحاد جماهیر شوروی شده رسیدگی کنند و نتیجه حساب معلوم بشود چون پیش از آن ماه است که الان تجارت ما با شوروی بجز این افتاده بنده از دولت خواهش دارم که مطابق بند ۹ ماده ۹ این حساب رسیدگی بکنند و نتیجه را برای اطلاع عامه منتشر بکنند و توجه هم داشته باشند که در این حسابها بطور که اصطلاح خود شوروی هاست (فاکتی چسکی نتوبالانسی) باید این حساب طوری باشد که نه بکریال در نزد طرف مانده باشد و نه یک روبل در نزد ما (احسن است)

(۳) - بیانات آقای وزیر دادگستری راجع به تغییر مشاغل قضات

رئیس - وارد دستور میشود آقای وزیر دادگستری بفرماید

وزیر دادگستری - بنده عرض زیادی ندارم یک توضیح مختصری بود که جناب آقای فولادوند اشاره فرموده بودند خواستم جواب عرض کنم جناب آقای فولادوند ضمن نطق خود اظهار داشتند که جمعی از قضات ذکایت دارند که تغییرات اخیر وزارت دادگستری مخالف قانون بوده (صحیح است) صفائی - در موقع تغییرات آقای بوذری اسبق ضاح شد و بسوزدی برگرداند آن تغییرات را همایشتر باید رعایت قانون را بکنید آقای امیر علائی (صحیح است)

تجیهات وزارت دادگستری شامل دو قسمت است یکی مربوط قضات ایستاده و یکی هم مربوط قضات نشسته در مورد قضات ایستاده این صاحبصنایان داد سر امام مطابق ماده ۵۴ قانون اصول تشکیلات دادگستری مصوب سال ۱۳۰۷ و قوانین استفسامی صاحبصنایان پلر کها چون در زمره قضات نشسته این قضات معاکم نیستند تغییر یا انتظار داشته آنان از طرف وزیر دادگستری

منع قانونی ندارد در مورد قضات نشسته طبق تفسیر اصل ۸۲ قانون متمم قانون اساسی تبدیل محل مأموریت قضات با رعایت رتبه آنان مانعی ندارد و تغییرات اخیر بهین قرار بوده است این توضیح لافظ از این نظر است که آقایان مسجون باشند همیشه سعی داشته ام بقانون احترام کنم و علاوه نفواستم فرمایش جناب آقای فولادوند را بلا جواب بگذارم که حمل بر عدم توجه شده باشد والا ایشان وارد با موقضاتی هستند و شاید برای ایشان توضیح واضح است

(۴) - اخطار نظامنامه ای آقای اسلامی طبق مواد ۷۴ و ۱۳۸ آیین نامه)

رئیس - موضوع کیسیون ما در دستور است و وضع انتخاب کیسیون ما پیشنهاداتی شده که قرائت میشود

اسلامی - بنده اخطار نظامنامه ای دارم

رئیس - مطابق چه ماده ای؟

اسلامی - مطابق ماده ۷۴ و ۱۳۸ رئیس - بفرمائید

اسلامی - ما اینجا نشسته ایم که البته علاوه بر وظایفی که باید انجام کنیم هروقت از طرف نماینده و یادولتی که با او موافق هستیم يك تخطی نسبت بنظامنامه یا اصول بشود باید متذکر بشویم هر ماده

۱۲۸ جناب آقای وزیر دارائی توجه بفرمائید در ماده ۱۲۸ متذکر است چون پررور بیان نام راجع بیکیسوازدم چون وقت منقضی شد و نتوانستیم بیان کنیم و پیشنهاد هم قرائت نشد حالا مجبورم از آن ماده استفاده کنم در اینجا متذکر است که دولت اگر محتاج شد بتقدیم یکدوازدم دیگر حق دادن پیشنهاد ندارد و فقط بایستی يك دوازدم بخواهد هیچ چیز دیگری نباید باشد چنانکه چند بار در سال گذشته دولت يك تبصره هائی داده بود در ضمن پیشنهاد ها پیشنهاد آقای دکتر مصباح زاده و چند نفر دیگر حذف شد آلا اینها دولت ماده

واحد ای که داده تبصره ای قائل شده ولی من خیال می کنم که آقای وارسته تهیه نکرده اند من ممکن است اداره بودجه این را تهیه کرده باشد يك کلام قانونی و شرعی درست کرده اند (شوشتری - لفت کلام)

شرعی را استنباط نفرمائید شرع کلام ندارد) عرض کنم اینجا تا قسمتی که نوشته است در بودجه پیشنهادی سال ۲۴۰ تقلیل یافته از محل درآمد عمومی کشور برداشت نباید

درست است این چیزی است که مخالف ماده ۱۲۸ نیست ولی از آن قسمت احتیاجات دیگری که با اعتباراتی که در سال ۱۳۲۳ کمتر از فلان بوده است راجع ساختمان سگستان

گاه راجع سازمان برنامه راجع فروش پهاصلان همه اینها تبصره است که قبالا

داده شده است مایشهاده حذف کردیم بایستی این مورد توجه مقام ریاست قرار بگیرد برای اینکه آرزوی که رأی نهائی گرفته میشود يك اعلامی می شود رأی گرفته می شود يك قسمت دیگر که مورد توجه دولت باید قرار بگیرد بودجه ایکه دولت سابق تقدیم کرده بوده در کیسیون بودجه رسیدگی شد مقدار زیادی از مخارج حذف شد و بر درآمد اضافه شد

رئیس - شایباید بگوئید که این مخالف ماده است

کشاورز صدر - بنده هم طبق همین ماده عرض دارم

اسلامی - و اینکه تصویب شده است اضافه است چون ما همیشه موظفیم کترین مهارج را که دولت پیشنهاد میکند ما آنرا تصویب بکنیم بنابراین برای این که حقوق کارمندان تأخیر نیفتد موافقت می کنیم ولی من بعد باید آن مبلغ که کیسیون تصویب کرده است آن را در نظر بگیرد

(۵) - بقیه مذاکره در طرح راجع به تزیین انتخاب کیسیونها و تصویب آن

رئیس - مذاکره در طرح راجع بانتخاب کیسیونها شروع می شود پیشنهادی از آقای فرهودی رسیده است قرائت می شود

(شرح زیر قرائت شد) مقام معظم ریاست مجلس شورای ملی پیشنهاد می کند طرح راجع بطرز انتخابات کیسیونها مسکوت بماند

فرهودی

کشاورز صدر - طبق ماده ۱۲۸ آیین نامه يك تذکری دارم

رئیس - هیچ وارد نیست بفرمائید آقای فرهودی

فرهودی - روزیکه این طرح داده شد راجع بتجدید انتخابات کیسیونها بنده هیچ دخالتی در بحث نکردم و امیدوارم هم بودم که تصویب بشود متأسفانه در ماه است

که از موحد قانونی انتخابات کیسیونها میگذرد و ماناژه گرفتار این بحث هستیم که کیسیون در شعبه انتخاب بشود یا در مجلس انتخاب بشود و خیال می کنم مخصوصاً که يك ماده از نظامنامه هم اجرا شده یعنی آن هیئت منتخب معین شده و کار خودش را کرده یعنی تا وارد اجرای نظامنامه شده ایم نمی شود يك قسمت از نظامنامه را اجرا بکنیم و يك قسمت دیگر را بگذاریم کنار

اگر هم فرضاً این طرح تصویب بشود دیگر بدمر انتخابات این دوره کیسیونها نمی خورد باید بماند برای بعد ممدلك بنده سه جلسه اینجا نشستم و گوش دادم سه جلسه

است طرح انتخاب کیسیونها وقت مجلس شورای ملی را گرفته کیسیونهای کجا؟ کیسیونهای خود مجلس شورای ملی حالا هم بنده اطلاع پیدا کردم ۲۰ تا پیشنهاد هست وقترا مینظوری گرفتن راجع به تغییر يك ماده ای هم را و ادار می کند که راجع بيك ماده پائین تر و بالاتر دیگر پیشنهاد بدهند ۲۰ پیشنهاد هم در دستور است و بعضی از این پیشنهادها هم طوری است که می ترسم اسباب تشنج بشود این است که بنده خواهش می کنم علاوه آن اسمی هم که در آن اوراق مین شده آنهم الزامی نیست مطابق خود نظامنامه صورت تمام داوطلبان چاپ شده آقایان می توانند هر تغییری که می خواهند بدهند بنابراین این درست نیست که در ماه از موحد قانونی بگذرد و ماهه جلسه وقت مجلس را بگیریم برای تغییر طرز انتخاب کیسیونها هنوز هم به نتیجه نرسیم و اگر وضع طوری بود که بنده امیدوار بودم به نتیجه میرسیم با هم بنده پیشنهاد نمی کردم ولی باین پیشنهادات زیادی که شده ۲۰ پیشنهاد هست هر پیشنهادی ممکن است که چند پیشنهاد دیگر توصیه بکند بنده تصور نمی کنم که این طرح به جای برسد این است که بنده می خواستم بوضع عمومی مملکت بوضع مجلس شورای ملی بروم قوانین و آیین نامه ها و کار های موحد مجلس شورای ملی توجه بکنید و رأی بدهید که این کار مسکوت بماند و کیسیونها مطابق آیین نامه انتخاب بشود

رئیس - آقای شوشتری بفرمائید

شوشتری - بسم الله الرحمن الرحيم در ماده ۲۲ تکلیف را معین کرده کیسیونها بده و وزارتخانه ها با تضام کیسیونهای عریض بودجه و کیسیون محاسبات مجلس و کیسیون امور اجتماع در هر سال مقارن انتخاب هیئت ریسه در مجلس برای مقصد اسفند همان روزیکه هیئت ریسه انتخاب شد ماموظف بودیم کیسیونها را انتخاب کنیم الان ۶۱ روز یا ۶۲ روز از این مدت قانونی که وظیفه خودمان را باید عمل بکنیم تأخیر شده حال جناب آقای فرهودی می پیشنهاداتی که شده بقیه بنده وارد نیست زیرا يك طریقی که نمایندگان یعنی اکثریت نمایندگان اظهار نظر کردند شاید قریب ۴۷، ۴۸ امضاء دارد امضاء کرده اند که این در حقیقت هم اصلاح آیین نامه است هم نظر نمایندگان معتبر را تأمین میکند برای اینکه جای هیچ حرف نماند غیر از کیسیون نفت که يك وضع خاصی دارد

شعب ششگانه بیابند برودت يك جلسه بیش از نسیساعت طول نیکشد کیسیون ۱۸ نفری است از هر شعبه سه نفر انتخاب می کند ۱۲ نفری است دو نفر انتخاب میکنند ۶ نفری است بيكی ده دقیقه تمام می شود و این وظیفه ای که داریم انجام می دهیم چرا الان این کار را نکنیم؟ بنده مخالف باین پیشنهاد و عقیده ام این است که اگر آن پیشنهادی که شده است مطرح بشود موردی برای پیشنهادات دیگر باقی نماند

رئیس - رأی گرفته می شود به پیشنهاد آقای فرهودی البته آقایان توجه دارند پیشنهاد سکوت کرده اند اگر تصویب شد به ترتیب آیین نامه از مجلس انتخابات بعمل می آید آقایانی که باین پیشنهاد موافقت قیام کنند (عده کمی بر خاستند) تصویب نشد پیشنهاد دیگری قرائت می شود

(پیشنهاد آقای دکتر هدایتی بشرح زیر قرائت شد)

طبق ماده ۱۲۵ پیشنهاد می کنم چون تغییر طرز انتخاب اعضاء کیسیونها ملازم با تغییر مواد متعدد آیین نامه می باشد که بهم ارتباط کامل دارند لذا پیشنهاد میکنم طرح برای رسیدگی بکیسیون مخصوص آیین نامه ارجاع شود

دکتر هدایتی

رئیس - آقای دکتر هدایتی بفرمائید

دکتر هدایتی - آقایان محترم توجه می فرمائید که در اوائل دوره کیسیون از طرف مجلس شورای ملی انتخاب شد برای اصلاح بعضی از مواد آیین نامه این کیسیون قسمت عمده مواد آیین نامه را مطالعه کرد و در بعضی از آنها تغییراتی داد الان هم بنده اینطور استنباط می کنم (معدل - آقای دکتر پیشنهاد شما را ما نشنیدیم تکرار کنید) بنده خود تکرار می کنم بنده پیشنهادم این است طبق ماده ۱۲۵ پیشنهاد میکنم چون تغییر طرز انتخاب اعضاء کیسیونها ملازم با تغییر مواد متعدد آیین نامه میباشد که بهم ارتباط کامل دارند لذا پیشنهاد می کنم طرح برای رسیدگی بکیسیون مخصوص آیین نامه ارجاع شود عرض کنم

آقایان اگر در نظر دارید يك ماده آیین نامه را عوض کنید و عملی که صورت می گرفته است تغییر بدهید این میشود که در ضمن اصلاح آن ماده بیست پیشنهاد دیگر برای اصلاح قسمتهای دیگر آیین نامه داده شود و این اصلاحات ضمن آن انجام شود آقایان الان آیین نامه ای موجود است و بنظر آقایان خوب نیست راه اصلاح این نیست که يك ماده را که میخواهیم اصلاح کنیم آنوقت ۲۰ نفره پیشنهاد بدهیم اینک صحیح نیست بنده عرض می کنم این

ماده ای را که در نظر دارید عوض بفرمائید با ۱۰ ماده دیگر هم ارتباط دارد (صحیح است) بنابراین این ماده آیین نامه را که میخواهید عوض کنید بفرمائید بایشهاده آقایان فرستاده شود بکیسیون که آن يك ماده را با توجه بسایر مواد آیین نامه اصلاح بکنند والا يك ماده دیگر که باین متعارض است معارض میماند و اصلاح آیین نامه باین طریق بنظر من صحیح نیست

رئیس - آقای کشاورز صدر بفرمائید

کشاورز صدر - بنده استدعا میکنم آقایان برایش بنده توجهی بفرمایند روزی که ما آیین نامه را عوض کردیم جناب آقای دکتر هدایتی در مجلس یازدهم در يك وضع عجیب و غریبی گرفتار بودیم که ناچار مجبور شدیم یعنی يك عده ای گیر کردند اکثر مخالف بودند و با اکثریت خیلی ناچیز آیین نامه عوض شد و عده ای هم که رأی دادند باین خیال رأی دادند که این آیین نامه آزمایشی است حالا در اینجا متجاوز از ۷۰ نفر از آقایان تشخص داده اند که اگر کیسیونها در شعبه انتخاب بشوند متناسب تر است از این نظر و همین دلیل طرحی دادند و علت دو فوریتش هم این بود که میخواهند الان که این کیسیون آقا انتخاب میشود مطابق آن سلیقه انتخاب بشود مثلا برای نمونه عرض میکنم که از شعبه سوم که جناب آقای صالح و جمعی دیگر هستند بنده هم در آنجا هستم يك نفر از این شعبه ۲۲ نفری در کیسیون بودجه نیست تصدیق می فرمائید حتی آن نمایندگان انتخابی هم انصاف بخرج دادند گفتند ما نمی آئیم بنا بر این اگر این نظر را قبول کنیم باین نتیجه میرسیم که این برود برای اصلاح و در کیسیون آیین نامه بماند در صورتیکه میخواهیم عملی الاصول مطابق آن انتخاب بکنیم بنده از جناب عالی استدعا میکنم موافقت بفرمائید باین کیفیت که عرض میکنم که هم زودتر کار تمام شود هم نظر آقا تأمین بشود يك پیشنهاد داریم در این جا که مانند آیین نامه سابق کیسیون عریض کیسیون بودجه و کیسیون محاسبات همانطور که در سابق آیین نامه بود از شعب انتخاب بشود بقیه کیسیونها غیر از کیسیونهای اختصاصی مثل نفت بماند در مجلس انتخاب بشود بنظر بنده این بسیار مفید است و از حضرت تالی استدعا می کنم بنام اینکه در کیسیون بودجه از نمایندگان تهران یک نفر نیست و بطور کلی در انتخاب این قضیه منظور واقعی مجلس نیست پس بگیرد این پیشنهادتان را و از مقام ریاست استدعا میکنم امر بفرمائید آن پیشنهاد را قبالا بفرمائید همه آقایان هم رأی بآن می دهند و کار تمام میشود

بنده استدعا می کنم که این پیشنهاد را پس بگیرد و مورد توافق جمیع آقایان است که بودجه و محاسبات و کیسیون عریض در شعبه و بقیه در مجلس انتخاب بشود (صحیح است)

رئیس - آقایان توجه بفرمائید - خواهیم رأی بگیریم

کشاورز صدر - پس گرفتند

رئیس - آقای دکتر هدایتی بفرمائید

دکتر هدایتی - بله پس گرفتند

رئیس - پیشنهاد آقای محمد علی مسعودی قرائت شد

پیشنهاد می کنم باستثنای کیسیون نفت سایر کیسیونهای منتخب از مجلس شورای ملی مطابق این ماده تجدید انتخاب میشوند

محمد علی مسعودی - پس گرفتند

رئیس - پیشنهاد آقای دکتر زاجی شرح زیر قرائت شد

پیشنهاد میکنم کیسیون برنامه نیز مشمول این تصمیم مجلس شورای ملی قرار گیرد

رئیس - مدت کیسیون یکسال است مطابق آیین نامه کیسیون برنامه یکسال تمام نشده

دکتر کیان - من پیشنهاد آقای مسعودی را قبول کردم

کشاورز صدر - پیشنهاد آقایان را که در نظر دارید عوض بفرمائید با ۱۰ ماده دیگر هم ارتباط دارد (صحیح است) بنابراین این ماده آیین نامه را که میخواهید عوض کنید بفرمائید بایشهاده آقایان فرستاده شود بکیسیون که آن يك ماده را با توجه بسایر مواد آیین نامه اصلاح بکنند والا يك ماده دیگر که باین متعارض است معارض میماند و اصلاح آیین نامه باین طریق بنظر من صحیح نیست

رئیس - آقایان توجه بفرمائید - خواهیم رأی بگیریم

کشاورز صدر - پس گرفتند

رئیس - آقای دکتر هدایتی بفرمائید

دکتر هدایتی - بله پس گرفتند

رئیس - پیشنهاد آقای محمد علی مسعودی قرائت شد

پیشنهاد می کنم باستثنای کیسیون نفت سایر کیسیونهای منتخب از مجلس شورای ملی مطابق این ماده تجدید انتخاب میشوند

محمد علی مسعودی - پس گرفتند

رئیس - پیشنهاد آقای دکتر زاجی شرح زیر قرائت شد

پیشنهاد میکنم کیسیون برنامه نیز مشمول این تصمیم مجلس شورای ملی قرار گیرد

رئیس - مدت کیسیون یکسال است مطابق آیین نامه کیسیون برنامه یکسال تمام نشده

دکتر کیان - من پیشنهاد آقای مسعودی را قبول کردم

شعب انتخاب شود و دیگر پیشنهاد دیگری مورد ندارد بایاید از مجلس باشد یا از شعب (اردلان - باستثنای کیسیون نفت) منتهی يك پیشنهاد دیگری هست که مثل سابق ۲ کیسیون از شعب باشد بقیه از مجلس دیگر پیش از این راهی ندارد و پیشنهاداتی که می شود مورد ندارد بيكی هم موضوع برنامه است یکسالش تامل نشده در ۱۱ آذر انتخاب شده و ۱۱ آذر ۳۰ باید تجدید انتخاب بشود

کشاورز صدر - پیشنهاد آقایان را که در نظر دارید عوض بفرمائید با ۱۰ ماده دیگر هم ارتباط دارد (صحیح است) بنابراین این ماده آیین نامه را که میخواهید عوض کنید بفرمائید بایشهاده آقایان فرستاده شود بکیسیون که آن يك ماده را با توجه بسایر مواد آیین نامه اصلاح بکنند والا يك ماده دیگر که باین متعارض است معارض میماند و اصلاح آیین نامه باین طریق بنظر من صحیح نیست

رئیس - آقایان توجه بفرمائید - خواهیم رأی بگیریم

کشاورز صدر - پس گرفتند

رئیس - آقای دکتر هدایتی بفرمائید

دکتر هدایتی - بله پس گرفتند

رئیس - پیشنهاد آقای محمد علی مسعودی قرائت شد

پیشنهاد می کنم باستثنای کیسیون نفت سایر کیسیونهای منتخب از مجلس شورای ملی مطابق این ماده تجدید انتخاب میشوند

محمد علی مسعودی - پس گرفتند

رئیس - پیشنهاد آقای دکتر زاجی شرح زیر قرائت شد

پیشنهاد میکنم کیسیون برنامه نیز مشمول این تصمیم مجلس شورای ملی قرار گیرد

رئیس - مدت کیسیون یکسال است مطابق آیین نامه کیسیون برنامه یکسال تمام نشده

کشاورز صدر - پیشنهاد آقایان را که در نظر دارید عوض بفرمائید با ۱۰ ماده دیگر هم ارتباط دارد (صحیح است) بنابراین این ماده آیین نامه را که میخواهید عوض کنید بفرمائید بایشهاده آقایان فرستاده شود بکیسیون که آن يك ماده را با توجه بسایر مواد آیین نامه اصلاح بکنند والا يك ماده دیگر که باین متعارض است معارض میماند و اصلاح آیین نامه باین طریق بنظر من صحیح نیست

و در همه ما هم احساسی که کاندید هستن در آنجا به نشینند صحبت بکنند هر کسی خودش را صالح دانست بگوید و کاندید بشود (صحیح است)

رئیس - آقایان توجه کنید به پیشنهاد آقای کشاورز صدر رای می گیریم و آن این است که سه کیسیون در شعب باشد کیسیون بودجه و معاسبات و هرايش و بقیه در مجلس البته اظهار کردند که کیسیون برنامه مربوط باین پیشنهاد نیست آقایان (عده کمی برخاستند) تصویب نشد

بنابر این سایر پیشنهاداتی که هست وارد نیست بخود مطرح یا بدیاری گرفت (نابیندگان- طرح را قرائت کنید) مجدداً قرائت میشود آقایان توجه بفرمائید

دکتر کیان - با اصلاح آقای اردلان که گفته بودند بجای کیسیون نفت

رئیس - آقایان که باین پیشنهاد موافقت قیام کنند (اکثر برخاستند) تصویب شد بنا بر این جلسه آینده انتخاب کیسیونها خواهد بود از شعب

رئیس - آقایان که باین پیشنهاد موافقت قیام کنند (اکثر برخاستند) تصویب شد بنا بر این جلسه آینده انتخاب کیسیونها خواهد بود از شعب

رئیس - آقایان که باین پیشنهاد موافقت قیام کنند (اکثر برخاستند) تصویب شد بنا بر این جلسه آینده انتخاب کیسیونها خواهد بود از شعب

رئیس - آقایان که باین پیشنهاد موافقت قیام کنند (اکثر برخاستند) تصویب شد بنا بر این جلسه آینده انتخاب کیسیونها خواهد بود از شعب

رئیس - آقایان که باین پیشنهاد موافقت قیام کنند (اکثر برخاستند) تصویب شد بنا بر این جلسه آینده انتخاب کیسیونها خواهد بود از شعب

رئیس - آقایان که باین پیشنهاد موافقت قیام کنند (اکثر برخاستند) تصویب شد بنا بر این جلسه آینده انتخاب کیسیونها خواهد بود از شعب

رئیس - آقایان که باین پیشنهاد موافقت قیام کنند (اکثر برخاستند) تصویب شد بنا بر این جلسه آینده انتخاب کیسیونها خواهد بود از شعب

مجلس شورای ملی با استنای کمیسیون مخصوص نفت باشد (صحیح است) دلیل واضح این فیه هم این بود که اولاً کارهای مجلس بایستی بین تمام نمایندگان مجلس با رعایت صلاحیتشان بنحوی تقسیم شود در شعب یکدیگر را تا حدی میشناسند و توانند فی المجلس بر حسب صلاحیت اشخاص را بکیسیونهای مختلف تعیین بکنند (صحیح است) از طرفی هم در همانجا کیسیونهایی که مورد توجه نظر نمایندگان است بیشتر از نظر امور مربوط بشهرستان های آنها بوده این کیسیونها بیشتر از همه عبارتست از کیسیون بودجه و کیسیون برنامه و یکی دو کیسیون دیگر باین کیفیت وقتی در شعبه مطرح می شود همانجا با توافق می کنند همه اعضاء با یکدیگر و باین که روی صلاحیت اشخاص، رای میدهند و نتیجه خوب در می آید و کیسیون نفت منظور ما اعضاء کنندگان این بود که مشمول این جریان نباشد (صحیح است) یعنی او را کمیسیون مخصوص میدانستیم که به چه وجهی ربطی بکیسیونهای عادی مجلس نداشته است اما کیسیون برنامه، برنامه هفت ساله است مثل همه تشکیلات ثابت مملکتی باید هر ساله یک کیسیون برای انتخاب بشود مثل کیسیون اقتصاد و کیسیون بودجه و سایر کیسیونها وظایف را انجام بدهند بنا بر این یک کیسیون بایستی بعنوان کیسیون مجلس طبق قانون برنامه بعد کیسیونهای مجلس اضافه شود (صحیح است) و منظور ما این بود که این کیسیون هم مثل سایر کیسیون ها از طرف شعب انتخاب شود (صحیح است) بنا بر این استعای بنده این است که با توجه باین منظور اعضاء کنندگان طرح آقایان اگر رای میدهند با توجه باشد

شوشتری - ما رای دادیم

اسلامی - رای می دادیم برای همین بود

رئیس - بگذارید صحبت بشود آقای مخبر فرمند بفرمائید

اسلامی - ما رای دادیم که غیر از کیسیون نفت همه کیسیونها تجدید انتخاب شود

رئیس - گفته شد که هم کیسیون نفت و هم برنامه طرح خاصی دارد علاوه که کیسیون برنامه یکسالش تمام نشده

مخبر فرمند - عرض کنم بنظر بنده این پیشنهاد دوم چیز زائدی است و لزومی نداشت و اینکه شایسته است اول را قبول کردید دیگر دومی زائد است علاوه شایک کمیسیون برای مدت یکسال انتخاب کردید هنوز یکسالش نگذشته و تمام نشده (همه نمایندگان) اجازه بفرمائید آقایان علاوه یک کیسیون که مأمور انجام وظیفه ای شده است اگر در

و ظایف اشکال دارد (دکتر کیان - تغییر خیلی هم خوب کار کرده) (قاسم فولادوند سال مجلسی تمام شده و باید تجدید انتخاب بشود) اجازه بفرمائید بعد بیاید صحبت کنید يك قانونی گذشته است برای کمیسیون سازمان برنامه گفته است یکسال بایستی انجام وظیفه کند هنوز دوره اش تمام نشده بنده هم اشکالی ندارم بر اینکه کیسیون دیگری انتخاب بشود البته آقایان علاوه داريد که کارهای بیشتری بکنید (تیمور تاش - خودشان مجدداً انتخاب می شوند) ولی متأسفانه بدبختانه باید اقرار کنم که غالباً در کیسیون حاضر نمی شویم آخر آنرا که بخواهیم کار بکنیم باید برقای خودمان اعتماد و اطمینان داشته باشیم (تیمور تاش - همه اینها هست) والا ملاحظه بفرمائید پنج جلسه است وقت را گرفته ایم برای انتخاب کیسیون ها و حال آنکه کارهای دیگری هست راجع يك ماده ۲۰ اطلاق بازرگانی است که دو هزار تلگراف رسیده برای ریاست مجلس شورای ملی برای تمام افراد برای وزارت اقتصاد سه ماه است حقوق نگرفته اند چند جلسه است بنده یادآوری کرده ام استدعا کردم که بنده قبلاً بیشتر وقت نمی خواهد این را توجه بفرمائید

رئیس - جز دو دستور است

این طرح رای گرفته می شود آقایان موافقت قیام فرمائید (اکثر برخاستند) تصویب شد

فوریت دوم مطرح است مخالفی نیست (گفته شد خیر) چون مخالفی نیست رای گرفته می شود بفوریت دوم آقایان موافقت قیام کنند (اکثر برخاستند) تصویب شد پیشنهاد فی المجلس است يك رای دیگر هم دارد مخالفی نیست (گفته شد خیر) رای می گیریم بفریت سوم آقایان که موافقت قیام فرمائید (اکثر برخاستند) تصویب شد در اصل ماده کسی صحبت ندارد (مکی - بنده در اصل ماده مخالفم) بفرمائید آقای مکی

مکی - بنده البته برای اکثریت آقایان نمایندگان محترم احترام می گذارم وقتی که اکثریت مجلس یعنی نمایندگان محترم معتقد شدند که يك طرز غلط است و يك طرز دیگری صحیح است و کارهایی که مربوط بامور داخلی مجلس است بنده هم مخالفت شدیدی ندارم ولی از لحاظ اصول و از لحاظ کلی در اصل لایحه و سازمان برنامه يك عرایضی دارد که باین جا مجال صحبتش را نمی دانم و از این لحاظ می خواهم تذکراتی راجع باساس سازمان برنامه عرض آقایان برسانم

رئیس - آقای مکی این راجع بطرح نیست بفرمائید

عده ای از نمایندگان - آقای مکی بفرمائید

مکی - بسیار خوب بعد عرض می کنم (احسن احسن) **رئیس** - رای گرفته می شود باین که کیسیون برنامه تجدید شود مثل سایر کیسیون ها یعنی از شعب انتخاب شود

رئیس - رای گرفته می شود باین که کیسیون برنامه تجدید شود مثل سایر کیسیون ها یعنی از شعب انتخاب شود

رئیس - رای گرفته می شود باین که کیسیون برنامه تجدید شود مثل سایر کیسیون ها یعنی از شعب انتخاب شود

گزارش از کمیسیون دارائی مجلس شورای ملی

کمیسیون قوانین دارائی لایحه دولت بشماره ۷۷۱۷۷ مربوط باصلاح ماده ۲۰ قانون مالیات بردرآمد مالیات املاک مزروعی مصوب تیرماه ۱۳۲۹ را با حضور نماینده دولت مورد شور و رسیدگی قرار داده و در نتیجه ماده واحده پیشنهادی را باصلاحی تصویب و اینک گزارش آنرا جهت تأیید تقدیم مجلس شورای ملی می نماید

ماده واحده - قسمت اخیر ماده ۲۰ قانون املاک مزروعی و مالیات بر درآمد مصوب ۲۹ تیرماه ۱۳۲۸ ازاول سال ۲۹ لغو و وزارت اقتصاد ملی در مورد درآمد اطلاق های بازرگانی کماکان طبق ماده ۲۲ قانون اطلاق های بازرگانی مصوب دوم تیرماه ۱۳۲۱ عمل خواهند نمود

تبصره ۱ - در هر شهر که مرکز شهرستان بوده و جمعیت آن از ۲۵ هزار نفر متجاوز باشد دولت مکلف است بتدریج اطلاق بازرگانی تأسیس نماید

تبصره ۲ - کلیه درآمد صدی يك اطلاق های بازرگانی پس از وضع حد اکثر ۳٪ برای هزینه منحصراً بایستی بصرف اختصاصی اطلاق های بازرگانی برسد

مخبر کمیسیون دارائی - حسن مکرم نیست بعداً بفرمائید

لایحه نیست و بنظر بنده هم فوری نیست

صدرزاده - آقای بنده تقاضای کنی راجع باین فوریت کردم

رئیس - شما مخالفید

صدرزاده - بنده زائد میدانم راجع به اطلاق های بازرگانی و فوائدی که دارد صحبت بکنم و فقط در اطراف فوریت این لایحه و سابقه این لایحه عرض میکنم که خاطر آقایان مستحضر است این لایحه اساساً از طرف دولت با دو فوریت تقدیم مجلس شده است ولی متأسفانه در موقع رسیدگی توجه به دو فوریت آن نشده و مستقیماً به اینکار مراجعه کردم اطلاق های بازرگانی بوشهر همدان - کرمانشاهان - بندر پهلوی رشت - اهواز - شیراز - خرمشهر - کرمان در این خصوص تلگراف متعددی بوسیله نمایندگان به مجلس مخابره کرده اند و تفصیل این است سابق بر این صدی يك اطلاق بازرگانی که از تمام شهرستانها دریاات میشد در بانک ملی مرکز متمرکز میشد و بعد به نسبت احتیاجات شهرستانها تقسیم میشد اخیراً که این ماده ۲۰ قانون مالیات بر درآمد گذشت اینطور مقرر شده بود که عایدات هر شهرستان اختصاص به همان شهرستان داشته باشد باینکه وضع تجارتی در شهرهای ایران مختلف است این رویه ای که کیسیون مالیات بردرآمد نظر گرفته سبب شده است که عایدات بعضی از شهرستانها واقعی به متجاوز اطلاق بازرگانی نیست و بهمین مناسبت زیاده از هشت ماه است که حقوق اجزاء اطلاق بازرگانی شهرستانها تأدیبه نشده است و اطلاق بازرگانی شهرستانها در شرف انحلال است این است که از آقایان استدعا میکنم فوریت این لایحه را تصویب بفرمائید که ترتیب پرداخت حقوق کارمندان اطلاق بازرگانی شهرستانها داده شود و از انحلال این مؤسسات مفید جلو گیری بعمل آید

فرهودی - بنده آقایان محترم را یاد آور میشوم که هر دوره ای از مجلس شورای ملی بالطبع دارای يك برنامه است همانطور که دولتها در ابتدای تشکیل برنامه ای دارند هر مجلس هم در ابتدای تأسیس و تشکیل برنامه ای دارد این برنامه آنطور که بنده استنباط و استفاده کردم از مقررات قانون اساسی این است که مطابق قانون اساسی که در اصل دهم تصویب شده

میکند بیشتر باید مالیات بدهد اگر این اصل ماده در ادرا قوانین مالیاتی خودمان رعایت بکنیم میرسیم باین نتیجه که شاید عدالت اجتماعی تأمین شود و این اصل هم از اصول معتبر فقهی اسلام است يك اصل فقهی است که مادر قوانین اسلام داریم و آن این است که میفرماید

من له القتم فعليه القرم یعنی هر کس از تشکیلات جامعه بیشتر استفاده میکند بیشتر باید خرج آن جامعه را بدهد اگر کسی املاک وسیع ای داشته باشد اگر کسی سهام متعدد در شرکتهای مختلف داشته باشد اگر کسی ضیاع و هفا داشته باشد طبیعی است که از تشکیلات ملکیت بیشتر استفاده میکند چرا برای اینکه حاصل تمام دستگاههای تمام مملکت اینست که يك نظم و ترتیبی در امور مملکت بر قرار بکند و از این نظم و ترتیب آن کسی که بیشتر استفاده می کند باید بیشتر مالیات بپردازد ولی در ایران متأسفانه عملی که دارد میشود بر عکس است جمعیت ایران مطابق احصائیه ای که حساب شد و منتشر شد يك کتابی است بنده دارم بیش از ۱۶ میلیون نفر است (يكی از نمایندگان - ۱۸ میلیون نفر) بنده این کتابی که دارم مال سه سال قبل است (يكی از نمایندگان - ۱۸ میلیون و ۷۰۰ هزار است) خوب قریب ۱۹ میلیون نفر عرض کنم در همان کتاب احصائیه شهرهای ایران هست که شمرده از تهران تا تمام شهر هارا تا اینکه رسیده است به جومند گناباد که قید کرده آنها يك شهری است که ۲۷۷۰ نفر جمعیت دارد مجموع سکنه این شهرها شده ۴ میلیون نفر پس بقیه جمعیت ایران کجاست و کی هستند بقیه جمعیت ایران برزگران و کشاورزان هستند که در دهات و روستا های مملکت مترك هستند ۱۶ جلد قانون اینجادارید خواهش می کنم این ۱۶ جلد قانون را بخوانید به پیوند که در تمام این ۱۶ جلد قانون که در این ۱۶ دوره تقنینیه وضع شده آیا يك سطر برای حمایت طبقه زارع توش پیدا می کنید؟ در صورتی که بیش از ۲ نلت مملکت ما طبقه زارع است و تمام تولیدات این مملکت را هم طبقه زارع میدهند (عده ای از نمایندگان - صحیح است) الان سیستم مالیاتی ما این است که ما بودجه خودمان را بوسیله مالیاتهای غیر مستقیم تأمین می کنیم یعنی مالیات بر حوایج عامه مثل مالیات گمرک مثل مالیات قند و شکر و قاش این مالیات را کدام طبقه میدهد؟ این طبقه ای که در مملکت بیش از ۲ نلت مملکت ما طبقه زارع و بزگرد فلاح سیستم مالیاتی ما درست نقطه مقابل آن سیستمی است که با بستی عدالت اجتماعی را بر قرار بکند یعنی از آن طبقه ای که از تشکیلات مملکت

اصلی که از وضع قوانین مالیاتی در تنظیم بودجه باید رعایت کرد تا ما را به عدالت نزدیک بکنند این است که هر کس از دستگاه دولت و تشکیلات اجتماعی بیشتر استفاده

میکند بیشتر باید مالیات بدهد اگر این اصل ماده در ادرا قوانین مالیاتی خودمان رعایت بکنیم میرسیم باین نتیجه که شاید عدالت اجتماعی تأمین شود و این اصل هم از اصول معتبر فقهی اسلام است يك اصل فقهی است که مادر قوانین اسلام داریم و آن این است که میفرماید

من له القتم فعليه القرم یعنی هر کس از تشکیلات جامعه بیشتر استفاده میکند بیشتر باید خرج آن جامعه را بدهد اگر کسی املاک وسیع ای داشته باشد اگر کسی سهام متعدد در شرکتهای مختلف داشته باشد اگر کسی ضیاع و هفا داشته باشد طبیعی است که از تشکیلات ملکیت بیشتر استفاده میکند چرا برای اینکه حاصل تمام دستگاههای تمام مملکت اینست که يك نظم و ترتیبی در امور مملکت بر قرار بکند و از این نظم و ترتیب آن کسی که بیشتر استفاده می کند باید بیشتر مالیات بپردازد ولی در ایران متأسفانه عملی که دارد میشود بر عکس است جمعیت ایران مطابق احصائیه ای که حساب شد و منتشر شد يك کتابی است بنده دارم بیش از ۱۶ میلیون نفر است (يكی از نمایندگان - ۱۸ میلیون نفر) بنده این کتابی که دارم مال سه سال قبل است (يكی از نمایندگان - ۱۸ میلیون و ۷۰۰ هزار است) خوب قریب ۱۹ میلیون نفر عرض کنم در همان کتاب احصائیه شهرهای ایران هست که شمرده از تهران تا تمام شهر هارا تا اینکه رسیده است به جومند گناباد که قید کرده آنها يك شهری است که ۲۷۷۰ نفر جمعیت دارد مجموع سکنه این شهرها شده ۴ میلیون نفر پس بقیه جمعیت ایران کجاست و کی هستند بقیه جمعیت ایران برزگران و کشاورزان هستند که در دهات و روستا های مملکت مترك هستند ۱۶ جلد قانون اینجادارید خواهش می کنم این ۱۶ جلد قانون را بخوانید به پیوند که در تمام این ۱۶ جلد قانون که در این ۱۶ دوره تقنینیه وضع شده آیا يك سطر برای حمایت طبقه زارع توش پیدا می کنید؟ در صورتی که بیش از ۲ نلت مملکت ما طبقه زارع است و تمام تولیدات این مملکت را هم طبقه زارع میدهند (عده ای از نمایندگان - صحیح است) الان سیستم مالیاتی ما این است که ما بودجه خودمان را بوسیله مالیاتهای غیر مستقیم تأمین می کنیم یعنی مالیات بر حوایج عامه مثل مالیات گمرک مثل مالیات قند و شکر و قاش این مالیات را کدام طبقه میدهد؟ این طبقه ای که در مملکت بیش از ۲ نلت مملکت ما طبقه زارع و بزگرد فلاح سیستم مالیاتی ما درست نقطه مقابل آن سیستمی است که با بستی عدالت اجتماعی را بر قرار بکند یعنی از آن طبقه ای که از تشکیلات مملکت

استفاده نمیکنند برای اینکه پولی و یا چیزی ندارند که استفاده کنند و اگر قوانینمان را ورق بزنیم يك سطر يك ماده برای اینها نیست در صورتیکه از این طبقه بعنوان قماش وقتد و شکر واز واردات مملکت مالیات می گیریم خرج چه میکنیم؟ خرج دستگاههای میکنیم چون دستگاه عدله و غیر ذلك این دستگاهها چه می کنند؟ نظم و ترتیب برقرار می کنند تا ملك بنده کارخانه بند و سهام بنده آقای فرارزی ترتیبشان معفوظ بماند این طرز مالیات مادرست مثل همان حکایت سعدی است که در ۷۰۰ سال پیش گفته بود ظالمی را حکایت کنند که هیزم درویشان خریدی بیخف و توانگران دادی بطرح مفت میگرفت و بزور تقسیم میکرد صاحبی بشنید و دفت ماری تو که هر که را بینی بزنی یا بوم که هر کجا نشینی بکنی - الان تشکیلات مالیاتی و طرز کار ما این است که بزور از درویشان می گیریم از طبقه زارع و فلاح می گیریم و با تملوق بطبقه توانگر میدهم (عدهای از نمایندگان صحیح است احسن است) این روش شکی نیست که جامعه را ناراضی می کند وقتی که جامعه را ناراضی کرد اضطراب و تشنج و انقلاب پیا می شود و میرسیم با نجاتی که فرمود الملك یبقی مع الکفر ولا یبقی مع الظلم برای اینکه چه ظلمی بالاتر و بیشتر از این که از طبقه ای که در تشکیلات مملکتی استفاده نمی کنند مقدیر بسیاری گیریم و صرف آن طبقه ای میکنیم که نباید بکنیم و حتی می خواهم عرض کنم که وقتی سکه این سیستم برقرار شد و فقر صومی شایع شد یعنی ظلم بسیار در مملکت برقرار شد که حتی ایجاد کفر هم می کند با نجاتی میرسیم که ناصر خسرو گویند این کلام رسید و از عدل الهی استیضاح می کند و میگوید نعمت منعم هراست دریا دریا - نعمت مفلس هراست کشتی کشتی عدالت اجتماعی باید این باشد که ما کشتی مفلس را ببندیم در دریای منعم تا هم او بتواند دریای خودش را داشته باشد و هم مفلس بتواند زندگانی بکند و از این رودخانه زندگانی عبور بکند قانون اساسی ما خوشبختانه آزادیهای اساسی را برای مردم قائل شده که عبارت باشد از آزادیهای تعلق و بیان و اجتماعات و مطبوعات و اینها اما یک آزادی اخیراً بآن توجه شده حق این است که با همت مجلس شورای ملی و اجرای برنامه ای که مجلس شورای ملی خودش متذکر گردیده است بآن توجه کند و آن عدالت اجتماعی است این آزادی جدید را که ما باید بملت ایران بدهیم عبارت است از آزادی از احتیاج هر فردی از ایات احتیاجات اولیه زندگی که خوراک و پوشاک و مسکن است

استفاده کند بنابراین با این توضیحاتی که بنده عرض کردم ما احتیاج داریم یک تجدید نظر کلی و یک تحول اساسی در قوانین مالیاتی خودمان و وضع آن قوانین باید طوری باشد که مالیاتهای مستقیم را زیاد بکنیم و تعرفه اش را تصاعدی بکنیم هر کس بیشتر از مملکت استفاده می کند بیشتر مالیات بدهد تا مالیاتهای غیر مستقیم را کم بکنیم آقای وزیر دارائی بنده یک نکته را عرض بکنم و جناب مالی توجه بفرمائید در احد این مالیاتهای غیر مستقیم حتی مخالف قانون هم میکنیم چرا؟ برای اینکه سهمی داریم از مردم فقیر بگیریم و بدیگران بدهیم قانون انحصار قند و شکر که در مجلس شورای ملی گذشته برای هر من قند و شکر ۱۰۰ تومان معین کرده است که باید برای ساختن راه آهن گرفته شود الان هر سه دلیو یعنی هر یک من قند سه تومان عوارض انحصار گرفته می شود در صورتی که الان قانون اصلی که عبارت بود از برقراری مالیات روی قند و شکر برای ساختن راه آهن اولاً واحد مالیات من بود یعنی سه دلیو ۲ قران حالا واحد شده است دلیو مالیاتش هم شده است ۱۰ قران یا ۱۶ قران ان چهار ریال را با ضافه ده ریال بتوان حق انحصار با این بی با لی که وزارت دارائی در جمع کردن شیره زرد دانی مردم خرج میدهد که شرا هم برای معارج زائد و غیر ضروری است بالاخره نمی توانیم تا مدت زیادی این روند کی را داشته باشیم بر عرض این عده اراده و تصمیم قطعی باین طلم داشته باشیم و این یک اصلاحی لازم دارد و اصلاحی این است که قوانین مالیاتی مایه اصلاح لای شود و هم مالیاتهای مستقیم زیاد شود و از مالیاتهای غیر مستقیم هم مقداری زیاد کم بشود هم تعرفه اش کمتر و از این قسم عوارض غیر قانونی هم نگیریم و من تصور می کنم که در در این پدسا له بقیه عمر مجلس شورای ملی آقایان نمایندگان محترم توجهی باین قسمت بفرمائید و این قسمت از برنامه خودشانرا که عدالت اجتماعی است بهمین ترتیب نه عرض کردم یعنی با تجدید نظر در قوانین مالیاتی اجرا بفرمائید امیدوار خواهیم بود که در آخر دوره بایک وجدان آراستتر و راضی تری از این مجلس بیرون برویم فدر این اوقات را بدانیم برای خدمت بمام و خلق برای خدمت بطبقات عامه نه خدمتهای خصوصی و شخصی حافظ بفرمائید قدر وقت ارزشنا سد دل و کاری نکنند - پس خجالت که از این حاصل اوقات بریم (نمایندگان - احسن است آفرین) رئیس - این گزارش بزرگ مخالف و موافق دارد و بعد از ایشان هم نوبت آقای که هداست

هستید بفرمائید مخبر - بیاناتی که نماینده محترم جناب آقای فرهودی ایراد فرمودند بسیار جامع و اصولی و ادبی و قابل استهاده بود ولی بنظر بنده اگر اجازه بفرمائید عرض میکنم که جایش اینجا نبود اینها را حق بود که در برنامه دولت که مطرح شد صحبت کنند یا اینکه بودجه مطرح شود راجع به مالیاتها صحبت بکنند و از این فرمایشاتشان البته آنوقت نتیجه گرفته میشود و اموقع ایشان پیشنهادشان را بدهند راجع به عدم تعاون مالیاتها سنگینی مالیاتهای غیر مستقیم و کمی مالیاتهای مستقیم هیچکس تردیدی ندارد جناب آقای وزیر دارائی که وارد تر از هر کس در امور مالی هستند خودتان توجه دارند و حالا به بنده میفرمودند که آقایان باید مجالی بدهند وقت بدهند که موارد را در بشویم لولایمی تهیه کرده ایم برای اصلاح مالیاتهای امامی خواهم عرض کنم این که تصور فرمودند جناب آقای فرهودی که برای این اطاق بارر دانی وضع مالیات جدیدی می خواهد بشود چنین چیزی نیست همان ضلل سابق است که یک ماده ای را لغو میکنیم و یک ماده ای را بصورت سابق اما این تصویب میفرمائید آنوقت نکته ای را که بنده می خواهم عرض کرده باشم اینجا یکی مربوط به حقوق عدهای از مستضعفین جزء و نسبی است که در اوضاعهای بارر دانی بران مردم رحمت میکنند ایشان بطوری که خودشان فرمودند اگر رعایت عدالت اجتماعی را باید بکنند انهام جز واجتماعتد اینها هم یک ضروری هستند که باید بکنند انهام جز واجتماعتد ایشان داد و نمستان کرد اما این نکته اساسی را که می خواهم عرض کنم این است که یک قسمت از شهرستنها اطاق بارر دانی ندارند مطابق این قانون دولت مملکت است که برای تمام شهرستانهایی که جمعیتش از ۲۵ هزار نفر بیشتر باشد اطاق بارر دانی تأسیس کند و باز یک مطلب مهم که لازم است من باب یادآوری حضور آقایان عرض کنم این است که تا حالا صدی یک مربوط به اطاقهای بارر دانی جمع میشد اینجا و یک مبلغ ناچیزی هاید شهرستانها میشد در آمد اطاق بارر دانی تهران شاید در حدود ماهی سیصد هزار تومان باشد که از این هایدی سهمی به شهرستانها داده نمیشد حالا مطابق این قانون به تمام شهرستانها داده میشود و آقایان بایستی توجه بفرمائید و هر چه زودتر رای بدهند و تمام بشود تا به هجا کمک بشود بنابراین بنده استدعا میکنم که اگر یک مطالبی هست آنرا بگذارند بیوقه خودش (عدهای از نمایندگان - صحیح است) و چون جناب آقای وزیر دارائی فرمودند

از قند و شکر مالیات گرفته نمی شود و هر چه گرفته میشود برای خود قانونی دارد رئیس - آقای که هداست مطالبی که جناب آقای فرهودی نماینده محترم فرمودند بنده تصور میکنم تمام بجا و بوقع است و البته هم مجلس شورای ملی و هم شاید دولت موافق باشد که روی اصول صحیحی اول مالیات وصول بشود و ثانیاً روی اصول صحیحی خرج بشود اما همانطوریکه جناب آقای مخبر کمیسیون فرمودند جایش البته اینجا نبود و جای دیگری است اینجا پیشنهاد شده است و یک عده از آقایان صحبت کرده اند که مالیاتی که بوسیله اطاق بارر دانی از طبقه بارر دکان گرفته میشود یک تقسیم عادلانه ای بشود بنده ناچارم خیلی مختصر عرض کنم چون هم وقت کم است و هم مجلس خسته است آنچه آقایان هم البته استحضار دارند این است که قدرت و عظمت تمام مملکت بسته بوضع بارر دکانان و وضع اقتصادی هر مملکتی است و حتی می توان گفت که ممالک امریکا و انگلستان که امور اقتصادیشان روبراه است بواسطه توجهی است که بامور اقتصادی شده است و تشویق و تقویتی است که از این طبقه بعمل آمده و اینها حقیقه برای مملکتشان خدمتکارند مخصوصاً طبقه بارر دکان و تجار بخصوص اطاق بارر دانی چه در تهران و چه در ولایات در امور اقتصادی آنچه که از دستشان بر میآمده کوتاهی نکرده اند ولی مطلبی را که بنده می خواهم توجه جناب آقای وزیر دارائی را بآن معطوف بکنم این است که متأسفانه این عوارضی را که طبقه بارر دکانان می پردازند بصرف خودشان نمی رسد و همانطوریکه چندین قبل بنده عرض کردم یک نفر شخصی بنام زره پرور نام البته نه آنکه رئیس خالصه است چون ایشان را من شنیده ام آدم خوبی است این شخص ۶۰ هزار تومان از این پول را حیف و میل کرده است و بعد هم قرار داد بسته اند که ماهی ۵ تومان یعنی ۶۰ ریال بدهد و این هزار سال طول میکشد بنده اینرا با کمال صراحت عرض میکنم اگر واقفانین پول باید گرفته بشود این خرجها برسد بنده اساساً پیشنهاد می کنم و متقدم که این مالیاتی که گرفته می شود هر کجا بصرف و خرج خودش برسد یعنی خود آن طبقه ای که مالیات را میدهد صرف و خرج آنها برسد و هیچی خواست از جناب آقای وزیر دارائی که دستور بفرمائید که

بگیرد و بنده در کمیسیون هم بوزیر اقتصاد ملی عرض کردم آقای دکتر دفتر یادداشت هم فرمودند ولی متأسفانه جواب داده شد بنده نمی خواهم بفرمائید که اول طرز وصول عادلانه باشد و بعد در خرج آن اینطور حیف و میل نشود یعنی بخرج و بمصرف حقیقی خودش برسد برای این که اطاق های بارر دانی چه در تهران و چه در ولایات خدمات شایانی با اقتصادیات مملکت کرده و می کنند و اصلا خرج خودشان را بخودشان بدهید بنده عرض دیگری داشتم ولی چون مجلس خسته است وقت گذشته لذا باختصار بر گذار کردم رئیس - آقای وزیر دارائی - بنده باجمالی می خواهم عرض کنم و عرض خبیلی مختصر است و عرض می کنم که وزارت دارائی در این موضوع فقط یک واسطه است یک وجهی را وصول میکنند و بوزارت اقتصاد ملی می پردازد و بهیچوجه نظارتی در این کار ندارد و اگر آقایان در آینده لازم بدانند که نظارت بکنیم البته امتثال می شود و راجع باین پرونده هم یادداشت کردم و وقت گذشته لذا باختصار بر گذار کردم رئیس - آقای وزیر دارائی - بنده باجمالی می خواهم عرض کنم و عرض خبیلی مختصر است و عرض می کنم که وزارت دارائی در این موضوع فقط یک واسطه است یک وجهی را وصول میکنند و بوزارت اقتصاد ملی می پردازد و بهیچوجه نظارتی در این کار ندارد و اگر آقایان در آینده لازم بدانند که نظارت بکنیم البته امتثال می شود و راجع باین پرونده هم یادداشت کردم و

ندارد و چون پیشنهادی هم نرسیده بمجلس سنا فرستاده می شود (۸- تعیین موقع و دستور جلسه بعد ختم جلسه) رئیس - جلسه را ختم می کنیم جلسه آینده روز پنجشنبه خواهد بود انتخاب نظارت بانك جزء دستور است و يك كاری هم است راجع به امور مجلسین (جلسه يكربع ساعت بعد از ظهر ختم شد) رئیس مجلس شورای ملی رضاحکمت

استفاده نمیکنند برای اینکه پولی و یا چیزی ندارند که استفاده کنند و اگر قوانینمان را ورق بزنیم یک سطر یک ماده برای اینها نیست در صورتیکه از این طبقه بعنوان قماش وقتند و شکر واز واردات مملکت مالیات می گیریم خرج چه میکنیم؟ خرج دستگاههای میکنیم چون دستگاه عدلیه و غیر ذلك این دستگاهها چه می کنند؟ نظم و ترتیب برقرار می کنند تا ملك بنده کارخانه بنده وسهام بنده آقای فرارزی ترتیبشان محفوظ بماند این طرز مالیات مادرست مثل همان حکایت سعدی است که در ۷۰۰ سال پیش گفته بوده ظالمی را حکایت کنند که هیزم درویشان خریدی بیف و توانگران دادی بطرح مفت میگرفت و بزور تقسیم میکرد صاحب دلی بشنید و دقت ماری تو که هر که را ببینی بزنی یا بوم که هر کجا نشینی بکنی - الان تشکیلات مالیاتی و طرز کار ما این است که بزور از درویشان می گیریم از طبقه زارع و فلاح می گیریم و با تعارف بطبقه توانگر میدهم (عده ای از نمایندگان - صبیح است احسن است) این روش شکی نیست که جامعه را ناراضی می کند وقتی که جامعه را ناراضی کرد اضطراب و تشنج و انقلاب پیا می شود و میرسیم با نجاتی که فرمود الملك بیقی مع الکفر و لا یبقی مع الظلم برای اینکه چه ظلمی بالاتر و بیشتر از این که از طبقه ای که در تشکیلات مملکتی استفاده نمی کنند مقدر بسیاری گیریم صرف آن طبقه ای میکنیم که نباید بکنیم و حتی می خواهم عرض کنم که وقتی که این سیستم برقرار شد و فقر صوملی شایع شد یعنی ظلم بسیار در مملکت برقرار شد که حتی ایجاد فقر هم می کند با نجاتی میرسیم که ناصر خسرو گوینده این کلام رسید و از عدل الهی استیضاح می کند و میگوید نعمت منعم چرست دریا دریا - نعمت مفلس چرست کشتی کشتی، عدالت اجتماعی باید این باشد که ما کشتی مفلس را بینه از بیم در دریای منعم تا هم او بتواند در دریای خودش را داشته باشد و هم مفلس بتواند زندگانی بکند و از این رودخانه زندگانی عبور بکند قانون اساسی ما خوشبختانه آزادیهای اساسی را برای مردم قائل شده که هبارت باشد از آزادیهای نطق و بیان و اجتماعات و مطبوعات و اینها اما یک آزادی اخیراً بآن توجه شده حق این است که با هست مجلس شورای ملی و اجرای برنامه ای که مجلس شورای ملی خودش متذکر گردیده است بآن توجه کند و آن عدالت اجتماعی است این آزادی جدید را که ما باید بملت ایران بدهیم هبارت است از آزادی از احتیاج هر فردی از بیانات احتیاجات اولیه زندگی که خوراک و پوشاک و مسکن است

استفاده کند بنابراین با این توضیحاتی که بنده عرض کردم ما احتیاج داریم یک تجدید نظر کلی و یک تحول اساسی در قوانین مالیاتی خودمان و وضع آن قوانین باید طوری باشد که مالیاتهای مستقیم را زیاد بکنیم و تعرفه اش را تصاعدی بکنیم هر کس بیشتر از مملکت استفاده می کند بیشتر مالیات بدهد تا مالیاتهای غیر مستقیم را کم بکنیم آقای وزیر دارائی بنده یک نکته را عرض بکنم و جناب عالی توجه بفرمائید در احد این مالیاتهای غیر مستقیم حتی ما خلاف قانون هم میکنیم چرا؟ برای اینکه سوسی داریم از مردم فقیر بدیم و بدیدگران بدهیم قانون انحصار قند و شکر که از مجلس شورای ملی گذشته برای هر من قند و هر من پسته هر من معین کرده است که باید برای ساختمان راه آهن گرفته شود الان برای هر سه لیلو یعنی هر یک من قند سه تومان عوارض انحصار گرفته می شود در صورتی که آن قانون اصلی که هبارت بودار بر فراری مالیات روی قند و شکر برای ساختن راه آهن اولاً واحد مالیات من بود یعنی سه لیلو ۲ قران حالا واحد شده است لیلو مالیاتش هم شده است ۱۰ قران یا ۱۱ قران ان چهار ریال را با ضافه ده ریال بعنوان حق انحصار با این بی باکی که وزارت دارائی در جمع کردن شیره زند دانی مردم خراج میدهند که لثرا هم برای محارح زائد و غیر ضروری است بالاخره نمی توانیم تا مدت زیادی این روند کی را داشته باشیم بر فرض اینکه اراده و تصمیم قطعی باین علم داشته باشیم و این یک اصلاحی لازم دارد و اصلاحی این است که قوانین مالیاتی ما بابت اصلاح کلی شود و هم مالیاتهای مستقیم زیاد بشود و از مالیاتهای غیر مستقیم هم مقدار زیادی کم بشود هم تعرفه اش کمتر و از این قبیل عوارض غیر قانونی هم نگیریم و من تصور می کنم که اگر در این یکسانه بقیه عمر مجلس شورای ملی آقایان نمایندگان محترم توجهی باین قسمت بفرمائید و این قسمت از برنامه خودشان را که عدالت اجتماعی است به همین ترتیب در عرض کردم یعنی با تجدید نظر در قوانین مالیاتی اجرا بفرمائید امیدوار خواهیم بود که در آخر دوره با یک وجدان آرامتر در ارضی تری از این مجلس بیرون برویم فدر این اوقات را بدانیم برای خدمت به ما و خلق برای خدمت بطبقات عامه نه خدمتهای خصوصی و شخصی حافظ میفرمائید قدر وقت ارشاد شده دل و کاری نکنند - پس خجالت که از این حاصل اوقات بریم (نمایندگان - احسن است آفرین)

استفاده کند بنابراین با این توضیحاتی که بنده عرض کردم ما احتیاج داریم یک تجدید نظر کلی و یک تحول اساسی در قوانین مالیاتی خودمان و وضع آن قوانین باید طوری باشد که مالیاتهای مستقیم را زیاد بکنیم و تعرفه اش را تصاعدی بکنیم هر کس بیشتر از مملکت استفاده می کند بیشتر مالیات بدهد تا مالیاتهای غیر مستقیم را کم بکنیم آقای وزیر دارائی بنده یک نکته را عرض بکنم و جناب عالی توجه بفرمائید در احد این مالیاتهای غیر مستقیم حتی ما خلاف قانون هم میکنیم چرا؟ برای اینکه سوسی داریم از مردم فقیر بدیم و بدیدگران بدهیم قانون انحصار قند و شکر که از مجلس شورای ملی گذشته برای هر من قند و هر من پسته هر من معین کرده است که باید برای ساختمان راه آهن گرفته شود الان برای هر سه لیلو یعنی هر یک من قند سه تومان عوارض انحصار گرفته می شود در صورتی که آن قانون اصلی که هبارت بودار بر فراری مالیات روی قند و شکر برای ساختن راه آهن اولاً واحد مالیات من بود یعنی سه لیلو ۲ قران حالا واحد شده است لیلو مالیاتش هم شده است ۱۰ قران یا ۱۱ قران ان چهار ریال را با ضافه ده ریال بعنوان حق انحصار با این بی باکی که وزارت دارائی در جمع کردن شیره زند دانی مردم خراج میدهند که لثرا هم برای محارح زائد و غیر ضروری است بالاخره نمی توانیم تا مدت زیادی این روند کی را داشته باشیم بر فرض اینکه اراده و تصمیم قطعی باین علم داشته باشیم و این یک اصلاحی لازم دارد و اصلاحی این است که قوانین مالیاتی ما بابت اصلاح کلی شود و هم مالیاتهای مستقیم زیاد بشود و از مالیاتهای غیر مستقیم هم مقدار زیادی کم بشود هم تعرفه اش کمتر و از این قبیل عوارض غیر قانونی هم نگیریم و من تصور می کنم که اگر در این یکسانه بقیه عمر مجلس شورای ملی آقایان نمایندگان محترم توجهی باین قسمت بفرمائید و این قسمت از برنامه خودشان را که عدالت اجتماعی است به همین ترتیب در عرض کردم یعنی با تجدید نظر در قوانین مالیاتی اجرا بفرمائید امیدوار خواهیم بود که در آخر دوره با یک وجدان آرامتر در ارضی تری از این مجلس بیرون برویم فدر این اوقات را بدانیم برای خدمت به ما و خلق برای خدمت بطبقات عامه نه خدمتهای خصوصی و شخصی حافظ میفرمائید قدر وقت ارشاد شده دل و کاری نکنند - پس خجالت که از این حاصل اوقات بریم (نمایندگان - احسن است آفرین)

استفاده کند بنابراین با این توضیحاتی که بنده عرض کردم ما احتیاج داریم یک تجدید نظر کلی و یک تحول اساسی در قوانین مالیاتی خودمان و وضع آن قوانین باید طوری باشد که مالیاتهای مستقیم را زیاد بکنیم و تعرفه اش را تصاعدی بکنیم هر کس بیشتر از مملکت استفاده می کند بیشتر مالیات بدهد تا مالیاتهای غیر مستقیم را کم بکنیم آقای وزیر دارائی بنده یک نکته را عرض بکنم و جناب عالی توجه بفرمائید در احد این مالیاتهای غیر مستقیم حتی ما خلاف قانون هم میکنیم چرا؟ برای اینکه سوسی داریم از مردم فقیر بدیم و بدیدگران بدهیم قانون انحصار قند و شکر که از مجلس شورای ملی گذشته برای هر من قند و هر من پسته هر من معین کرده است که باید برای ساختمان راه آهن گرفته شود الان برای هر سه لیلو یعنی هر یک من قند سه تومان عوارض انحصار گرفته می شود در صورتی که آن قانون اصلی که هبارت بودار بر فراری مالیات روی قند و شکر برای ساختن راه آهن اولاً واحد مالیات من بود یعنی سه لیلو ۲ قران حالا واحد شده است لیلو مالیاتش هم شده است ۱۰ قران یا ۱۱ قران ان چهار ریال را با ضافه ده ریال بعنوان حق انحصار با این بی باکی که وزارت دارائی در جمع کردن شیره زند دانی مردم خراج میدهند که لثرا هم برای محارح زائد و غیر ضروری است بالاخره نمی توانیم تا مدت زیادی این روند کی را داشته باشیم بر فرض اینکه اراده و تصمیم قطعی باین علم داشته باشیم و این یک اصلاحی لازم دارد و اصلاحی این است که قوانین مالیاتی ما بابت اصلاح کلی شود و هم مالیاتهای مستقیم زیاد بشود و از مالیاتهای غیر مستقیم هم مقدار زیادی کم بشود هم تعرفه اش کمتر و از این قبیل عوارض غیر قانونی هم نگیریم و من تصور می کنم که اگر در این یکسانه بقیه عمر مجلس شورای ملی آقایان نمایندگان محترم توجهی باین قسمت بفرمائید و این قسمت از برنامه خودشان را که عدالت اجتماعی است به همین ترتیب در عرض کردم یعنی با تجدید نظر در قوانین مالیاتی اجرا بفرمائید امیدوار خواهیم بود که در آخر دوره با یک وجدان آرامتر در ارضی تری از این مجلس بیرون برویم فدر این اوقات را بدانیم برای خدمت به ما و خلق برای خدمت بطبقات عامه نه خدمتهای خصوصی و شخصی حافظ میفرمائید قدر وقت ارشاد شده دل و کاری نکنند - پس خجالت که از این حاصل اوقات بریم (نمایندگان - احسن است آفرین)

استفاده کند بنابراین با این توضیحاتی که بنده عرض کردم ما احتیاج داریم یک تجدید نظر کلی و یک تحول اساسی در قوانین مالیاتی خودمان و وضع آن قوانین باید طوری باشد که مالیاتهای مستقیم را زیاد بکنیم و تعرفه اش را تصاعدی بکنیم هر کس بیشتر از مملکت استفاده می کند بیشتر مالیات بدهد تا مالیاتهای غیر مستقیم را کم بکنیم آقای وزیر دارائی بنده یک نکته را عرض بکنم و جناب عالی توجه بفرمائید در احد این مالیاتهای غیر مستقیم حتی ما خلاف قانون هم میکنیم چرا؟ برای اینکه سوسی داریم از مردم فقیر بدیم و بدیدگران بدهیم قانون انحصار قند و شکر که از مجلس شورای ملی گذشته برای هر من قند و هر من پسته هر من معین کرده است که باید برای ساختمان راه آهن گرفته شود الان برای هر سه لیلو یعنی هر یک من قند سه تومان عوارض انحصار گرفته می شود در صورتی که آن قانون اصلی که هبارت بودار بر فراری مالیات روی قند و شکر برای ساختن راه آهن اولاً واحد مالیات من بود یعنی سه لیلو ۲ قران حالا واحد شده است لیلو مالیاتش هم شده است ۱۰ قران یا ۱۱ قران ان چهار ریال را با ضافه ده ریال بعنوان حق انحصار با این بی باکی که وزارت دارائی در جمع کردن شیره زند دانی مردم خراج میدهند که لثرا هم برای محارح زائد و غیر ضروری است بالاخره نمی توانیم تا مدت زیادی این روند کی را داشته باشیم بر فرض اینکه اراده و تصمیم قطعی باین علم داشته باشیم و این یک اصلاحی لازم دارد و اصلاحی این است که قوانین مالیاتی ما بابت اصلاح کلی شود و هم مالیاتهای مستقیم زیاد بشود و از مالیاتهای غیر مستقیم هم مقدار زیادی کم بشود هم تعرفه اش کمتر و از این قبیل عوارض غیر قانونی هم نگیریم و من تصور می کنم که اگر در این یکسانه بقیه عمر مجلس شورای ملی آقایان نمایندگان محترم توجهی باین قسمت بفرمائید و این قسمت از برنامه خودشان را که عدالت اجتماعی است به همین ترتیب در عرض کردم یعنی با تجدید نظر در قوانین مالیاتی اجرا بفرمائید امیدوار خواهیم بود که در آخر دوره با یک وجدان آرامتر در ارضی تری از این مجلس بیرون برویم فدر این اوقات را بدانیم برای خدمت به ما و خلق برای خدمت بطبقات عامه نه خدمتهای خصوصی و شخصی حافظ میفرمائید قدر وقت ارشاد شده دل و کاری نکنند - پس خجالت که از این حاصل اوقات بریم (نمایندگان - احسن است آفرین)

بگیرد و بنده در کیسیون هم بوزیر اقتصاد ملی عرض کردم آقای دکتر دفتر یادداشت هم فرمودند ولی متأسفانه جواب داده نشد بنده تنی می کنم توجه بفرمائید که اول طرز وصول عادلانه باشد و بعد در خرج آن اینطور حیف و میل نشود یعنی بخرج و بصرف حقیقی خودش برسد برای این که اطاق های بازرگانی چه در تهران و چه در ولایات خدمات شایانی با اقتصادیات مملکت کرده و می کنند و اصلاً خرج خودشان را بخودشان بدهید بنده عرایض دیگری داشتم ولی چون مجلس خسته است

وقت گذشته لذا باختصار بر گذار کردم
رئیس - آقای وزیر دارائی
وزیر دارائی - بنده باجمال می خواستم عرض کنم و عرض خیلی مختصر است و عرض می کنم که وزارت دارائی در این موضوع فقط یک واسطه است یک وجهی را وصول میکند و بوزارت اقتصاد ملی می پردازد و بهیچوجه نظارتی در این کار ندارد و اگر آقایان در آینده لازم بدانند که نظارت بکنیم البته امتثال می شود و راجع باین پرونده هم یادداشت کردم و

دستور بدمم که رسیدگی بشود و اگر سوء ترتیبی باشد البته نسبت به اشخاصی که تخلف کرده اند تنبیه اداری خواهد شد
رئیس - پیشنهاد کفایت مذاکرات رسیده که قرائت می شود (پش شرح زیر قرائت شد)
 ریاست محترم مجلس شورای ملی - پیشنهاد کفایت مذاکرات می نمایم پس از بیانات یک موافق و مخالف - اردلان
رئیس - مخالفی نیست؟ (نمایندگان - خیر)
 پیشنهادی هم نرسیده بنابراین رأی

ندارد و چون پیشنهادی هم نرسیده بمجلس سنا فرستادم می شود
(۸- تعیین موقع و دستور جلسه بعد - ختم جلسه)
رئیس - جلسه را ختم می کنیم جلسه آینده روز پنجشنبه خواهد بود
 انتخاب نظارت بانک جزء دستور است و یک کاری هم است راجع به امور مجلسین
 (جلسه یک ربع ساعت بعد از ظهر ختم شد)
 رئیس مجلس شورای ملی - **رضاحکمت**

از قند و شکر مالیات گرفته نمی شود و هر چه گرفته میشود برای خود قانونی دارد
رئیس - آقای کعبه
کعبه - مطالبی که جناب آقای فرهودی نماینده محترم فرمودند بنده تصور میکنم تمام بجا و بوقوع است و البته هم مجلس شورای ملی و هم شاید دولت موافق باشد که روی اصول صحیحی اول مالیات وصول بشود و ثانیاً روی اصول صحیحی خرج بشود اما همانطوریکه جناب آقای مخبر کیسیون فرمودند جایش البته اینجا نبود و جای دیگری است اینجا پیشنهادی شده است و یکسده از آقایان صحبت کرده اند که مالیاتی که بوسیله اطاق بازرگانی از طبقه بازرگان گرفته میشود یک تقسیم عادلانه ای بشود بنده ناچارم خیلی مختصر عرض کنم چون هم وقت کم است و هم مجلس خسته است آنچه آقایان هم البته استحضار دارند این است که قدرت و عظمت تمام مملکت بسته بوضع بازرگانان و وضع اقتصادی هر مملکتی است و حتی می توان گفت که ممالک امریکا و انگلستان که امور اقتصادی شان روبراه است بواسطه توجهی است که بامور اقتصادی شده است و تشویق و تقویت است که از این طبقه بعمل آمده و اینها حقیقه برای مملکتشان خدمتکارند مخصوصاً طبقه بازرگان و تجاویز خصوص اطاق بازرگانی چه در تهران و چه در ولایات در امور اقتصادی آنچه که از دستشان برمیآید کوتاهی نگرددند ولی مطلبی را که بنده می خواستم توجه جناب آقای وزیر دارائی را بآن معطوف بکنم این است که متأسفانه این عوارضی را که طبقه بازرگانان می پردازند بصرف خودشان نمی رسد و همانطوریکه چندی قبل بنده عرض کردم یک نفر شخصی بنام زره پروز نام البته نه آنکه رئیس خالصه است چون ایشان را من شنیده ام آدم خوبی است این شخص ۶۰ هزار تومان از این بولها را حیف و میل کرده است و بنده هم قرار داد بسته اند که ماهی ۵ تومان یعنی ۵۰ ریال بدهد و این هزار سال طول میکشد بنده این را با کمال صراحت عرض میکنم اگر واقفان پول باید گرفته شود و باین خرجها برسد بنده اساساً پیشنهاد می کنم و متقدم که این مالیاتی که گرفته می شود هر کجا بصرف و خرج خودش برسد یعنی خود آن طبقه ای که مالیات را میدهند بصرف و خرج آنها برسد و خواهستم از جناب آقای وزیر دارائی که دستور بفرمائید که این